ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИГИМИЗ ЯШАСИН ВА ЯШНАСИН!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 170 (2888). | Шанба, 29 август 1964 йил. | Баҳоси 3 тийин.

Бугун Тошкентда СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги бошланади.

★ ★

«ШАРҚДА: ВАҚТ ТОҒНИ ЕМИРАДИ, СУВ ТОШНИ КЕМИРАДИ, ДЕЙДИЛАР. ЛЕКИН СОВЕТ ХАЛҚЛАРИНИНГ ДЎСТЛИГИ ВАҚТГА БЎЙСУНМАЙДИ. ЙИЛЛАР ЎТГАН САРИ БУ ДЎСТЛИК ТОБОРА МУСТАҲКАМЛАНАБЕРАДИ, СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИГИДАН МУСТАҲКАМРОҚ ҲЕЧ БИР МАТЕРИАЛ ТАБИАТДА ЙЎҚ».

Н. С. ХРУШЧЕВ.

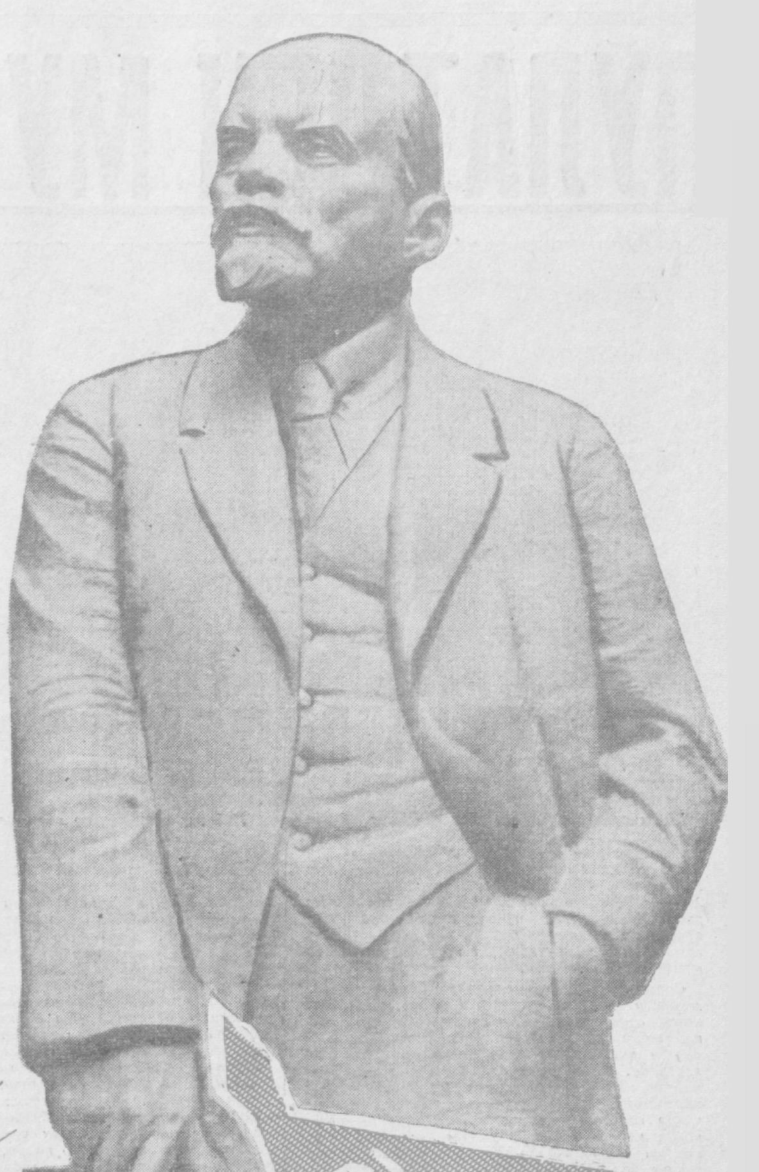

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV Пленуми тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

28 августда Тошкентда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIV пленуми очилди.

Пленум ишида қатнашиш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзоларидан ташқари партия, совет, касаба союз ва комсомол активлари, қишлоқ хўжалик органлари ва халқ маорифи органларининг ходимлари ҳам таклиф этилди.

Пленум қуйидаги кун тартибини тасдиқлади:

1. КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш ҳақидаги қарорларининг бажарилиши ҳамда пахта териш ва тайёрлашни муваффақиятли ўтказишда республика партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида.

2. Республикада халқ маорифини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида.

Эрталабки мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. Ж. Худойбердиев кун тартибидаги биринчи масала юзасидан доклад қилди.

Биринчи масала ҳақидаги докладни муҳокама қилишда Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов, Бекобод ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли колхознинг звено бошлиғи А. Усмонов, Андижон қишлоқ область ишлаб чиқариш бошқармасидаги... рония комитетининг раиси У. А. Абдураҳимов, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсуддинов, Фарғона область Киров ишлаб чиқариш бошқармаси парткомининг секретари Х. З. Зокиров, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов, Сирдарё область қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш бошқармасининг бошлиғи А. И. Руцкий, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Матчонов, Қорақалпоғистон АССР, Амударё ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинизм» колхозининг раиси О. Камолова, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари С. А. Асомов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Д. С. Ёдгоров, Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши пахта тозалаш саноати бош бошқармасининг бошлиғи Ф. Х. Хўжаев, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрининг биринчи ўринбосари П. М. Тимофеев, СоюзНИХИ директори Н. М. Маннонов, Тошкент область «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори З. Ғ. Маҳсумов қатнашдилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири Н. П. Кузин, КПСС Марказий Комитети партия органлари бўлимининг инструктори В. Е. Яковлев, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси раисининг ўринбосари С. М. Веселов қатнашмоқдалар.

ҚАРДОШМИЗ, ҚОНДОШМИЗ

Ер юзида биринчи бўлиб социализм қурган ва ҳозирда зўр ғайрат билан коммунизмнинг муҳташам биносини бунёд этаётган совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида бутун дунёни ҳайратда қолдирадиган буюк ғалабаларга эришмоқда. Мамлакатимиз халқларининг самимий, иноқ дўстлиги ана шу ажойиб ғалабалар орасида энг ёрқин, энг улкан ғалабадир.

Бу дўстлик улуғ Октябрь кунлари ва гражданлар уруши оловларида, социализм қуриш йўлида олиб борилган шиддатли синфий курашлар ва Улуғ Ватан уруши фронтларида биргаликда тўкилган муқаддас қон билан, тинч қурилиш йилларидаги баракали ижодий меҳнат зафарлари билан мустаҳкамланиб, чиниққан ва тобланган.

Жонажон Коммунистик партиямиз ягона бир оила қилиб жипслаштирган СССР халқларининг қуёшдай порлоқ ва ҳароратли, кўклам ҳавосидай мусаффо ва жозибали, пўлатдай метин-мустаҳкам буюк дўстлиги мамлакатимизда коммунизм қурилиши кенг авж олдириб юборилган ҳозирги даврда янада янги, қудратли куч билан, бутун улуғворлиги билан намоён бўлмоқда. Бу дўстлик кўпмиллатли давлатимиз енгилмас кучларининг манбаи, коммунизм қураётган халқимиз учун чинакам битмас-туганмас ижодий куч ва ғайрат булоғи, қардош совет республикалари эришаётган барча муваффақиятлар гаровидир.

Ягона мақсад, ягона интилиш билан бирлашган, жонажон партиямиз теварагига жипслашган совет халқлари шундай иноқ оила бўлиб қолганки, бу оила аъзолари ҳаммаси бир-бирини баббаравар ардоқлайди ва қадрлайди. Ҳиммати тоғдек баланд, меҳри дарё рус халқи ана шу оиламизнинг боши, СССРдаги барча халқларнинг катта оғаси ҳисобланади. Рус халқи чоризмни ва капитализмни ағдариб ташлаш намунасини кўрсатди, умумхалқнинг социализм учун курашига садоқат билан хизмат қилиб, коммунизм тантанаси учун курашимизда бошчилик қилмоқда.

Ўзбекистон барча совет республикалари, биринчи навбатда улуғ рус халқининг ёрдамига таяниб, ўзида ҳозирги замон саноатини, ишчилар синфи ва интеллигенциянинг миллий кадрларини вужудга келтирди, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятни ривожлантирди. Илгари қолоқ бўлган бу ўлка тараққиётнинг машаққатли капитализм босқичини четлаб ўтиб, социализмга келди. Республикамиз юксак ривожланган социалистик индустрия мамлакатига, ҳозирги замон машинасозлиги, кўмир ва нефть, газ ва рангли металлургия, «оқ олтин» ва қора кўл, ширин-шарбат мева ва тилла-пилла диёрига айланди.

Бугун Тошкентда, серқуёш республикамиз ўз навқирон ёши тўйига катта тараддуд кўраётган ажойиб кунларнинг бирида «СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги» очилади. Ҳафталикка лутфан ташриф буюрган азиз меҳмонларни — Москва ва ленинградлик оға-иниларимизни, барча қардош республикалар пойтахтлари вакилларини ўзбек эли дўстлик муҳаббати жўш урган қалби ва анвойи гули билан, янги битилган, дўстлик ишқи-ла тўлган, етилган шеър ва қўшиқлари билан, саҳий қуёши-ю, ноз-неъматга тўла барака дастурхони билан кутиб олди. Ҳафталик давомида қон-қардошлар саноат корхоналари, файзли далалар ва муассасаларда бир-бирлари билан учрашиб, самимий суҳбатда бўладилар, коммунизм қуриш вазифаларини бажаришда эришаётган энг яхши ютуқлари, илғор тажрибаларини ўртада баҳам кўришади, метиндек мустаҳкам ленинча дўстлигимизга сайқал беришади.

Ленинча дўстлигимиз Коммунистик партия раҳбарлигида янги, ғоят чуқур мазмунлар билан бойимоқда, янги-янги мўъжизалар яратмоқда, мамлакатимиздаги барча қардош халқлар учун гўзал, порлоқ истиқболлар очиб бермоқда. Юракларимиз ҳамоҳанг тепиб, елкама-елка борар эканмиз, буюк дўстлигимиз туфайли коммунизм чамани сари юришимизда янги-янги зафарлар қучаверамиз.

АБАДИЙ БИРГАМИЗ

ПРАГА, 27 август. ТАСС махсус мухбирлари М. Никиточкин ва И. Масленников хабар берадилар: Чехословакия-Совет дўстлигига бағишланиб, бугун Прагадаги Староместь майдонида жуда катта митинг бўлди.

Митинг қатнашчилари томонидан қизғин кутиб олинган ўртоқ Антонин Новотний нутқ сўзлади.

А. Новотний Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясини қизғин табриклайди.

Гитлерчилар фашизмига қарши курашда ўз жонларини қурбон қилган совет ва чехословак жангчиларининг, партизанлар ва бошқа гражданларнинг жонли хотираси, деди А. Новотний, халқимиз қалбида абадий сақланиб қолади. Биргаликда тўкилган қон халқларимизнинг Совет Иттифоқи билан дўстлигини абадий мустаҳкамлади ва урушдан кейинги даврда ҳар иккала мамлакатнинг қардошларча мустаҳкам иттифоқи учун негиз яратиб берди. Бизнинг партиямиз шуни жуда яхши тушунадики, мамлакатимизнинг социалистик ривожланишида ўтган 20 йил ичида эришилган муваффақиятларини биз Совет Иттифоқига таянганлигимиз, В. И. Ленин партиясининг тажрибасини тўғри ўрганганлигимиз ва бу тажрибани мамлакатимиз шароитида тўғри жорий қилганлигимиз туфайли, қўлга киритдик. Шу жиҳатдан қараганда, КПСС XX ва XXII съездларининг ленинча идеялари билан суғорилган кейинги ўн йил биз учун энг самарали давр бўлди, бизнинг Коммунистик партиямиз бу съездларнинг қарорларига тўла равишда қўшилади.

Сўнгра, нотиқ Чехословакия Социалистик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги қардошларча ҳамкорлик тўғрисида гапириб, бу ҳамкорлик бундан буён ҳам ўсиб мустаҳкамлана беради, деб ишонч билдирди.

А. Новотний халқаро аҳвол масалаларига ўтиб, АҚШнинг Кубага ва Вьетнам Демократик Республикасига нисбатан агрессив ҳаракатларини ҳамда Туркия авиацияси Кипрни бомбардимон қилганлигини қоралади. Сўнгра, у айтдики, Мюнхен битими сиёсий ва юридик жиҳатдан бутунлай бекор бўлиб қолганлиги тўғрисида ҳамма эътироф қилган фактни Германия Федератив Республикаси таъкидласин, деб Чехословакия талаб қилмоқда.

А. Новотний халқаро коммунистик ҳаракатдаги аҳволга тўхталиб, Чехословакия Коммунистик партиясининг Марказий Комитети КПССнинг қардош партиялар билан маслаҳатлашиб олганидан сўнг коммунистик ва ишчи партияларининг кенгашини чақириш тўғрисида қилган таклифини тўла равишда қувватлаганини айтди.

Пировардида, А. Новотний, яшасин КПСС ва унинг Н. С. Хрушчев бошчилигидаги Марказий Комитети, яшасин чехословак-совет абадий дўстлиги, деб хитоб қилди.

Сўнгра, ўртоқ Н. С. Хрушчев микрофон олдига келади. Майдонда гулдурос қарсаклар янграйди.

Ўз нутқининг бошида Н. С. Хрушчев қардош Чехословакияни келиб кўришга дўстона таклиф қилинганлиги учун чин кўнгилдан ташаккур айтди. Биз, деди Н. С. Хрушчев, Словакия миллий қўзғолонининг 20 йиллигига бағишланган тантаналарда сизлар билан бирга қатнашаётганлигимизга хурсандмиз. Бу қўзғолон фашизмга қарши биргаликда олиб борган курашимиздаги зўр воқеадир, бу йигирма йиллик мана шу курашдаги қардошлигимиз ва бирлигимизнинг байрамидир.

Н. С. Хрушчев Чехословакиянинг социализм қуришдаги катта муваффақиятларини кўрсатиб ўтди. Бу ғалабалар, деди у, Чехословакия Компартияси, унинг ўртоқ Антонин Новотний бошчилигидаги Марказий Комитети тўғри сиёсат ўтказиб келганлиги ва моҳирлик билан раҳбарлик қилганлиги туфайли қўлга киритилди.

Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасидаги муносабатларни, деди сўнгра ўртоқ Н. С. Хрушчев, давлатлар ўртасидаги чинакам тенг ҳуқуқли муносабатларнинг ажойиб намунаси, деб ҳақли равишда айтиш мумкин. Совет Иттифоқи ва Чехословакиянинг иқтисодий ҳамкорлиги йилдан-йилга муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини чуқур мамнуният билан қайд қиламиз.

Н. С. Хрушчев уқтириб ўтдики, социалистик система вужудга келганлиги туфайли, социалистик давлатлар эндиликда ўзларининг куч-ғайратларини оқилона тақсимлаш, ҳар бир мамлакатнинг миллий манфаатларини ва суверен ҳуқуқларини қатъий ҳисобга олган ҳолда социалистик меҳнат тақсимотини йўлга қўйиш учун тўла имкониятга эга бўлиб қолдилар. Бу — умумий, иқтисодий ривожланишимизни жадаллаштиришнинг, ҳар бир халқнинг турмуш даражасини оширишнинг, коммунизмга тезроқ боришнинг битмас-туганмас манбаидир.

Н. С. Хрушчев ўз нутқининг анчагина қисмини халқаро аҳволга бағишлади. Н. С. Хрушчев тинч-тотув яшаш сиёсати актив равишда ўтказиб келинганлиги натижасида кейинги вақтларда халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган баъзи муҳим чораларни кўришга муваффақ бўлинганлигини қайд қилиб айтдики, воқеаларнинг бундан буёнги ривожланишини диққат билан кузатиб бориш зарур. Кейинги ойларда халқаро муносабатларда кескинлик яна кучайганлигини кўрсатувчи хатарли белгилар пайдо бўлди.

Сўнгра, у уқтириб айтдики, халқларнинг миллий мустақиллигига, уларнинг ўз тақдирларини мустақил ҳал қилиш ҳуқуқига қасд қилаётганлар қақшатғич зарбага учратилишлари турган гап.

Н. С. Хрушчев ўз нутқининг охирги қисмини халқаро коммунистик ҳаракатдаги аҳволга бағишлади. Хитой раҳбарларининг бузғунчилик ҳаракатларига, деди у, биз ўзимизнинг бирлигимизни ва жипслигимизни, бир сафда бориш зарурлигини чуқур тушунганлигимизни қарама-қарши қилиб қўймоқдамиз. Социализм мамлакатларининг бирлиги ва жипслиги, қардош мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда марксизм-ленинизм принциплари муқаррар тантана қилишига ишонамиз.

Ўртоқ Антонин Новотнийнинг ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди, гулдурос давомли қарсаклар ва «Яшасин Совет Иттифоқи!», «КПССга шон-шарафлар!», «Яшасин Хрушчев!» «Тинчлик ва дўстлик!» деган табрик хитоблари билан кўп марталаб бўлиниб турди.

Митинг охирида «Интернационал» куйланди.

ДИЁРИМИЗГА ХУШ КЕЛИБСИЗ, АЗИЗ МЕҲМОНЛАР!

ПЎЛАТДЕК МУСТАҲКАМ, ҚУЁШДЕК ПОРЛОҚ

КУЧ-ҚУДРАТИМИЗ БИРЛИКДА

Шу кунларда жонажон Тошкентимиз бутун серқуёш республикамиз каби Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйига катта тайёргарлик билан яшамоқда. Бу тарихий юбилей социализмнинг Шарқдаги машъали — Узбекистоннинг Совет ҳокимияти йилларида Коммунистик партиямиз раҳнамолигида эришган буюк ютуқларининг, ана шу ютуқлар гаровидан бири — халқлар дўстлигининг катта намойишига айланади.

Совет ҳокимияти йилларида Узбекистон ўтмишдаги қолоқ мустамлака ўлкадан гуллаб-яшнаган социалистик республикага айланди. Республикада қудратли саноат, механизациялаштирилган қишлоқ хўжалиги ва юксак маданият яратилди. Узбек халқи эришган барча муваффақиятлари учун даставвал жонажон Коммунистик партиямизга минг-минг раҳмат дейди, ўзининг чуқур садоқатини изҳор этади. Партиямиз ленинча миллий сиёсатни амалга ошириб, барча қардош республикалар экономикаси ва маданиятининг ҳар томонлама ривожланишини таъминламоқда. Юбилейга қизғин тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда республикамиз, унинг пойтахти Тошкент меҳнаткашлари босиб ўтилган зафарли йўлга назар ташлар эканлар, қалбларидан булоқдек отилиб чиққан бибинчи муҳаббат ва миннатдорчилик сўзларини совет халқини ишонч билан коммунизм ғалабаси сари олиб бораётган доно Коммунистик партиямизга бағишлайдилар.

Коммунистик партия олиб бораётган катта тарбиявий иш натижасида кўп миллатли Ватанимиз халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошлик муносабатлари кундан-кунга мустаҳкамланмоқда. Тошкентда 47 миллат вакили яшайди. Пойтахтнинг саноат корхоналари, қурилишлари ва транспортида ўзбек ва рус, украин ва қозоқ, белорус ва татар, тожик ва арман ва бошқа миллатларнинг вакиллари қўлни-қўлга бериб, бир оға-инидек меҳнат қилиб, коммунизм муҳташам биносини қурмоқдалар. Мактаблар, олий ва махсус ўқув юртларида таълим олаётган турли миллатнинг фарзандлари бир хонада, бир партада ўтириб фан асосларини эгалламоқдалар, коммунистик жамият қуришдек олий мақсадни кўзлаб, ўзларини ҳаётнинг асоси — меҳнатга тайёрламоқдалар.

Пойтахт аҳолисининг кўп миллатли составини ҳисобга олиб ва КПСС Программаси кўрсатмаларига амал қилиб, шаҳар партия, совет ва бошқа жамоат ташкилотлари ўз амалий фаолиятларида халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш, меҳнаткашларни, айниқса ёшларни интернационализм руҳида тарбиялаш ишига катта эътибор бермоқдалар. Бу соҳада идеология ишининг хилма-хил форма ва воситаларидан ижодий фойдаланилмоқда. Меҳнаткашлар ўртасида халқлар дўстлиги, интернационалистик тарбия, қардош республикаларнинг экономика ва маданиятни ривожлантиришда ва коммунизм қурилиши вазифаларини ҳал этишда эришаётган муваффақиятлари ҳақида мунтазам равишда лекция ва суҳбатлар ўтказилиб турибди. Клублар, маданият саройлари ва уйлари, олий ва ўрта ўқув юртларида интернационал дўстлик кечалари ўтказиш, қардош республикалар ва дўст мамлакатлар вакиллари билан учрашувлар ташкил этиш одат тусига кириб қолди. Алоқа электротехника институтида яқинда бўлиб ўтган интернационал дўстлик кечаси ўзининг кўтаринки руҳи билан ҳаммада чуқур таассурот қолдирди. Бу кечага Эстония ва Литва совет республикалари студентларининг бир группаси меҳмон бўлиб келди. Кечада Узбекистон халқ шоири Ғафур Ғулом, Миртемир, Зулфия, Ҳамид Ғулом, Николай Куликов, Абутой Туримбетов ва бошқа қаламкашлар халқлар дўстлигига бағишланган шеърларини ўқиб беришди. Дўстлик кечасига таклиф этилган «Сен етим эмассан» кинофильмининг қаҳрамонлари Шоаҳмад ота Шомаҳмудов ва Баҳри опа Акрамоваларнинг ўз кўп миллатли катта оилалари тўғрисидаги ҳикояси ҳаммада ҳаяжонли таассурот қолдирди.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ташаббуси билан 1963 йил октябрида ва 1964 йил апрелида республикамизда ўтказилган рус адабиёти ва санъати декадаси ҳамда «Тошкент баҳори» санъат ва музика фестивали халқлар дўстлигини янада мустаҳкамлаш ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни кучайтиришда ниҳоятда катта аҳамиятга эга бўлди. Бу энг йирик интернационалистик анжуманлар давом этган кунларда шаҳар корхоналари, қурилишлари ва муассасаларида меҳнаткашларнинг рус адабиёти ва санъати арбоблари билан 70 дан ортиқ учрашувлари бўлиб ўтди. Бу учрашувларда 100 мингдан ортиқ киши қатнашди.

Сўнгги йилларда шаҳримизда иттифоқчи республикаларнинг қардош халқлари билан дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашнинг ажойиб бир формаси кашф этилди. 1962 йилда Тошкентнинг маданият ходимлари ташаббуси билан «Боку куни» байрами ўтказилди. Шу куни корхоналар, қурилишлар, муассасалар ва ўқув юртларида Озарбайжон Совет Социалистик республикасининг пойтахти — Боку тўғрисида, етти йиллик планни муваффақиятли бажараётган бокуликларнинг шарафли меҳнати ҳақида лекция, суҳбат ва докладлар ўтказилди. Маданият ва истироҳат боғларида фотовиставкалар очилди, дўстлик митинглари ўтказилди, интернационалистик концертлар, «Озарбайжонфильм» студиясининг картиналари намойиш қилинди. Ана шу тадбирларнинг ҳаммасида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг таклифи билан пойтахтга келган Боку шаҳри вакиллари актив қатнашдилар. Уша йили Боку шаҳрида ҳам худди шу тахлитда «Тошкент куни» нишонланди. Утган йили эса Тошкентда «Душанба куни», қардош Тожикистон пойтахтида эса «Тошкент куни» ўтказилди.

Иттифоқчи республикалар кунини ўтказиш қардош халқларимиз ўртасидаги бузилмас дўстликнинг ёрқин намойишига айланди, меҳнаткашларни интернационалистик руҳда тарбиялашни кучайтиришга ёрдам берди.

Шуни ҳисобга олиб республикамизнинг 40 йиллик тўйига тайёргарлик муносабати билан Тошкент шаҳар партия комитети пойтахтда «СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги»ни ўтказишга қарор қилди. Бу тадбирни пойтахтимиз меҳнаткашлари, жамоат ташкилотлари қўллаб-қувватлашди ва ҳамма жойда ҳафталикка қизғин тайёргарлик бошлаб юборишди.

Узбек халқи экономика ва маданиятни ривожлантиришда 40 йил мобайнида забт этган чўққимиз СССР даги барча халқларнинг, даставвал катта оғамиз — улуғ рус халқининг бажонидил ёрдами ва актив кўмаги самараси эканлигини ҳеч қачон ёдидан чиқармайди. Катта оиланинг тенг ҳуқуқли фарзанди Узбекистоннинг тўю-тантанаси мамлакатимиздаги барча қардош халқларнинг ҳам байрам шодиёнасига айланади. Чунки барча қардош республикаларнинг меҳнаткашлари Узбекистон қўлга киритган муваффақиятларда ўз ҳамкорликларининг мевасини, буюк дўстлигимиз қудрати ва жозибасини кўрадилар.

Бугун пойтахтимизда тарихий воқеа бўлиб қоладиган «СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги» очилади. Шу муносабат билан Тошкентга Ватанимиз пойтахти — Москва, революция бешиги — Ленинград, барча қардош республикалар пойтахтларининг вакиллари меҳмон бўлиб келишди. Улар кўп миллатли мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстлик ипларини янада чамбарчас боғлайдилар, дўстлигимиз жозибаси ва қудратини намойиш қиладилар. Биз пойтахтимизга ташриф буюрган азиз меҳмонларга илиқ бағримизни кенг очиб, хуш келибсиз оғалар, биродарлар, деймиз.

Коммунистик партиямиз ижод этган ва мустаҳкамлаётган дўстлигимиз мангу яшайди. Қардошлик ва бирлик туйғулари янги истиқбол — коммунизм сари ғолибона юришимизда бизга ҳисобсиз куч-қувват ва илҳом бағишлайди.

А. МУҲАМЕДОВ,
Узбекистон КП Тошкент шаҳар комитети идеология бўлимининг мудири.

БАРЧА СОВЕТ МИЛЛИЙ РЕСПУБЛИКАЛАРИ УЗАРО ҚАРДОШЛАРЧА ЁРДАМГА, БИРИНЧИ НАВБАТДА УЛУҒ РУС ХАЛҚИНИНГ ЁРДАМИГА ТАЯНИБ, УЗЛАРИДА ҲОЗИРГИ ЗАМОН САНОАТИНИ, ИШЧИЛАР СИНФИ ВА ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯНИНГ МИЛЛИЙ КАДРЛАРИНИ ВУЖУДГА КЕЛТИРДИЛАР, ШАКЛАН МИЛЛИЙ, МАЗМУНАН СОЦИАЛИСТИК МАДАНИЯТНИ РИВОЖЛАНТИРДИЛАР. ИЛГАРИ ҚОЛОҚ БУЛГАН КУПГИНА ХАЛҚЛАР КАПИТАЛИСТИК ТАРАҚҚИЕТ БОСҚИЧИНИ ЧЕТЛАБ УТИБ, СОЦИАЛИЗМГА КЕЛДИЛАР.

(КПСС ПРОГРАММАСИДАН)

Дил-дилга пайванд

Кучимиз бирликда бизнинг. Эшаётган ипларимиздек уларнинг учи мамлакатимизнинг узоқ бурчакларигача бориб етган. Ҳозирги кунда корхонамиз Иттифоқдаги ўнта тўқимачилик комбинати ва фабрикалари билан мусобақалашяпти. Улар ичида Ленинград, Иваново, «Трехгорная мануфактура» тўқимачилик корхоналари бор. Уларнинг ишчи-хизматчилари бизнинг комбинатга, биз улар олдига бориб-келиб турамиз. Узаро ютуқларимизни ўртоқлашамиз, тажрибалар орттириб қайтамиз.

Ҳар кварталда мусобақадош ўн корхона вакиллари Барнаул шаҳрига тўпланиб, ўз ютуқлари, бажарган ишлари ҳақида бир-бирларига рапорт берадилар. Шу йилнинг биринчи кварталида Тошкент тўқимачилари мусобақада ғолиб чиқдилар. Эришган ютуқлари учун уларга СССР енгил ҳамда тўқимачилик саноати ишчилари касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи тақдим этилди.

Иккинчи кварталда ҳам эришган ютуқларимиз чакки бўлмади. Планга қўшимча равишда 761 минг сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқардик. 631,7 минг метр хом сурун, 507,5 минг метр тайёр газлама зиммадагидан кўп ишлаб чиқарилди. Илғор техника ва технологияни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш туфайли меҳнат унумдорлиги 2,7 процент ошди. Рационализаторлик таклифлари ва маҳсулотни тежаб-терғаб фойдаланганлигимиз туфайли эса 36,1 тонна пахта, 47,1 тонна калава, 481,6 минг киловатт соат электр энергияси тежаб қолинди.

«Трёхгорная мануфактура» ва Ленинград йигирув-ип комбинатлари мусобақада иккинчи ва учинчи ўринларни эгалладилар. Узаро дўстлик ютуқлар калити бўлаяпти. Ивановолик тўқувчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Куликова, тошкентлик тўқувчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Йўлдошева, С. Пўлатова, «Солидарность» фабрикасининг донгдор тўқувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ю. Вечерова каби илғорлар бир-бирлари билан опа-сингил тутинишган. Вақт келганда бир-бирларига устозлик ҳам қилишади улар.

Комбинатимизнинг ўзи ҳам катта бир иноқ оиладек. Унда 40 дан ортиқ миллат вакиллари елкама-елка туриб, бир ёқадан бош чиқариб коммунистик мўл-кўлчилик яратаяптилар. Рус қизи СССР Олий Советининг депутати Фаина Шеронова, қозоқ қизи Бувалма Жўраева, татар қизи Роза Насибулина, корейс қизи Лариса Тен каби меҳнатсевар тўқувчилар шу кунларда республикамиз ва Узбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақада пешқадим бўлишяпти. Мақсадимиз улкан. Юбилей кунигача планга қўшимча равишда 1 миллион метр тайёр газлама ишлаб чиқаришга бел боғлаганмиз.

Қардошларимиз шаҳримизга ташриф буюришибди. Улар комбинатимизга ҳам келишсин. Ютуқларимизни кўриб хурсанд бўлишсин. Комбинатимизга марҳамат қилинг, азиз дўстлар!

У. ХЎЖАЕВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи.

ҚАДАМЛАРИНГИЗГА ҲАСАНОТ

Машҳур соҳибкор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедовнинг боғларида етиштирилаётган оғизда бол татийдиган узумлар мазасини татимаган киши кам десак бўлади.

Яқинда кузбасслик бир шахтёрдан соҳибкор номига мактуб олинди. Хатда бундай дейилибди: Узбекистон боғларида етиштирилаётган узумлардан биз ҳам баҳраманд бўлиб турибмиз. Иссиқ қуёш нурини эмиб, беғубор етилиб пишган узумларни яратаётган сизлардан оиламиз аъзолари чексиз миннатдор.

Мана шу кичкина мисолнинг ўзи совет кишиларининг бир-бирларига дўст, меҳрибон, ҳамкор, худди туғишганлардай эканликларини кўрсатиб турибди. Биз москвалик, ленинградликларни, севикли Ватанимизнинг ҳамма республикаси вакилларини серқуёш диёримизга азиз меҳмон бўлиб келганликларини эшитиб жуда хушнуд бўлдик.

Биз қардошлар оиласида яшамоқдамиз. Бир мақсад йўлида, коммунизм чаманзорини эртароқ барпо қилиш йўлида курашмоқдамиз. Инсон учун нимаики яратаётган бўлсак, ҳаммасини бирга баҳам кўрамиз. Бизнинг деҳқонларимиз Москва, Ленинград, Урал, сибирлик дўстларимизга ширин-шакар қовун-тарвуз, олма-нашвати, анор ва узум жўнатиб турганликларидан ўзлари қанчалик мамнун бўлсалар, ана шу дўстларимизнинг бизларга кўрсатаётган ёрдамларидан ҳам шунчалар хурсандлар.

Азиз меҳмонлар, қадамларингизга ҳасанот. Келинг, бизнинг колхозларимизда, совхозларимизда бўлинг. Мевазор боғларимизда, узумзорларимизда, қовун полизларимизда сайр қилинг. Биз етиштираётган нози-неъматлардан ўз қўлингиз билан узиб, меҳмонимиз бўлинг.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА,
Калинин ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи.

„ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ“ ПРОСПЕКТИ

Тошкент картасида бу магистрал худди ўқдек тўғри қилиб тасвирланган. Бу магистралнинг бир учи Мирзачўлга олиб борадиган янги трактга туташса, иккинчи учи шаҳар марказига олиб чиқади.

Лекин қурилган йўлнинг фазилатини фақат картага қараб баҳолаб бўлмайди. Бунинг учун Чилонзорда бўлишнинг ўзи кифоя. Магистралнинг Волгоград кўчасидан Муқимий кўчасигача чўзилган дастлабки бўлаги қурилиб бўлди. Проспектнинг кенглиги қарийб юз метр бўлиб, Москвадаги Ленин проспектига тенгдир.

Кўп ўтмай, бу магистрал Узбекистон пойтахтида энг серқатнов кўчалардан бири бўлиб қолади. Ундан тез юрар транспорт қатнайдиган бўлади.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарорига биноан, республика пойтахтидаги янги кўчага «Халқлар дўстлиги проспекти» номи берилди. Проспектни кўкаламзорлаштириш учун маблағ ажратилди. Тошкентда очиладиган «СССР халқларининг дўстлик ҳафтаси» қатнашчилари бу ерда тантанали вазиятда кўчат ўтқазадилар.

ЎНБЕШ ҚАДРДОН

Ёз неъматлари тўкин,
Тошкент кутади меҳмон...
Дастурхон ёнин бугун
Безар ўнбеш қадрдон.
Мезбон Тошкент шодликдан
Кулиб, тўлиб турибди:
Бекиёс ободликдан
Кундай бўлиб турибди.
Боғлари сават-сават
Мевасин этар инъом.
Бинолар қават-қават,
Бағри тўла эҳтиром.
Бугун бунда бўлди жам
Ўнбеш азиз биродар.
Бири-биридан кўркам,
Тенг ҳуқуқли, баробар.
Янада кенг тортгандай
Бўлди Тошкентнинг бағри.
Бахт-қувончи ортгандай
Очилган дили-баҳри.
Кўксига қўйиб қўлин
Кўрсатар ҳурмат-эъзоз.
Безайди дўстлар йўлин
Меҳри бўлиб поёндоз.
Дастурхоннинг тўрида
Москва — улуғ оға.
Зўр корабль рулида
Тургандай моҳир дарға.
Ён бошда Киев турар,
Днепрдай азамат.
Шевченко бунда юрар
Навоийга ҳамсуҳбат.
Гўзал Боку камолин
Сиз бунда этасиз ҳис.
Ереваннинг жамолин
Акс этар армани қиз.
Минск ва Олмаота
Ўтиришар елкадош.
Дўстлик куйи самода
Нур сочар мисли қуёш.
Кавказ, Болтиқ гўзали —
Тбилиси ва Таллин,
Дўстликлари азалий,
Ленин ўргатган таълим.
Рига билан Кишинев,
Қирғиз, тожик дўстлиги
Мафтун этар кишини.
Дўстлик тили — рус тили.
Ватаннинг жануб-шарқи,
Ғарби билан шимоли
Яшнатиб ўзбек шаҳрин
Оширади жамолин.
Памир ва Казбек тоғи
Қўл беришгандай гўё,
Болтиқ, Каспий қирғоғи
Бир бутун яхлит дунё.
Бир дастурхон атрофни
Дўстлар давраси безар.
Дўстлик меҳр офтобин
Барча кўнгиллар сезар.
Бу дўстлик ижодкори —
Москвага минг таъзим.
Бахтимиз байроқдори
Шундай саҳий ва азим.
Ўзбек диёрин кезинг,
Марҳамат, қон-қардошлар.
Партия халқимизни
Буюк зафарга бошлар.

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

ҚАРДОШЛИК ТИМСОЛИ

Совет халқларининг куч-қудрати ҳам, уларнинг шон-шарафи ҳам дўстлик ва қардошлик туфайлидир. Буни бутун жаҳон билади.

Ана шундай дўстлик ифодасини институтимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. У рус ва бошқа қардош халқ вакиллари, тажрибали олимларнинг бевосита ёрдами туфайли ташкил этилган эди. Ҳозир олий ўқув юртида 36 миллат вакиллари таҳсил кўраяпти. Бу ёшларимиз билимдон, инженер, техник ёки мутахассис бўлиб етишадилар. Булардан ташқари институтда Осиё ва Африкадаги қатор мамлакатлардан келган ёшлар ҳам билим асосларини эгаллашмоқда.

Профессор ва ўқитувчи кадрларимизнинг Иттифоқдаги бошқа политехника институтлари илмий ходимлари билан ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланмоқда. Студентлар эса Москва, Ленинград ва бошқа йирик шаҳарларда практика ўтказишади.

Буларнинг ҳаммаси халқларимиз дўстлигининг ёрқин тимсоли эмасми! Бундай дўстлик тобора камол топаберсин! Хуш келибсиз, азиз дўстлар.

М. ЎРАЗБОЕВ.
Тошкент Политехника институтининг ректори, академик.

ЮРАК МЕҲРИ БИЛАН

Қуёшли ўлкамиз бу йил ажойиб воқеаларни, улкан тантаналарнинг шоҳиди бўлаяпти. Халқ шодиёналари кетма-кет шодиёналарга уланиб кетаётир. Ҳозир ажиб диёримизда баракали эл дастурхонини алвон турли нозу-неъматлар билан файзли қилган олтин фасл кезмоқда. Омборларимиз донга тўла, боғларимиз қанду-асал мевага, полизларимиз таъми тилни ёрар қовун-тарвузга сероб. Шундай мўл-кўлчилик, тўкин-сочин кунларда енг шимариб меҳмон кутгинг, ўз ҳалол меҳнатингнинг самарасини ҳаммага кўз-кўз қилгинг келади.

Яхши меҳмон ош устида, деганларидек, шундай файзли кунларда гўзал пойтахтимизда азиз меҳмонларни—қадрдон қардошларимизни кутиб олдик. Диёримиз ҳаётида буюк воқеа—яқинлашиб қолаётган республикамиз ва Узкомпартиянинг 40 йиллик тўйи олдидан бугун Тошкентимизда СССР халқлари дўстлигига бағишланган ҳафталик очилади.

Бу ҳафталикда бепоён Ватанимизнинг тенг ҳуқуқли 15 қардош республикасидан вакиллар қатнашиши, айниқса биз—санъаткорларни қувонтирди. Қувонсак арзийди. Чунки, бизнинг ўзбек давлат «Баҳор» рақс ансамблимиз Совет Иттифоқи бўйлаб гастролга чиқиб, деярлик ҳамма республикаларда бўлган. Бизни ҳамма ерда танишади. Яна шунинг учун ҳам шодмизки, концерт репертуаримизда қарийб барча қардош миллат — рус, украин, белорус, ўзбек, молдован, арман, озарбайжон, қозоқ, тожик, туркман ва бошқа халқларнинг ажойиб рақслари бор. Аслида, ҳозир бизнинг «Баҳор» ансамблимизни бутун жаҳонга номи машҳур бўлган «Березка» хореографик ансамблининг синглиси деб аташади. Бундан биз чексиз фахрланамиз ва доимо шу номни оқлаш учун ҳаракат қиламиз. Ансамблимиз ташкил бўлгандан буён биз ана шу ажойиб талантларга эга бўлган коллективдан кўп нарсани ўргандик ва бундан кейин ҳам ўрганамиз.

Демак, ишларимизнинг ривожи, равнақ топиши ҳамкорлигимиз, ўзаро ижодий фикр алмашувлар туфайли.

Мана бугун бошланадиган дўстлик ҳафталиги ҳам коммунизмнинг моддий-техника базасини яратаётган совет кишиларининг ўзаро дўстлигини янада мустаҳкамлайди, меҳнатда, ижодда янгиликлар бунёд этилишида халқлар ҳамкорлигини янада авж олдиради.

Шунинг учун ҳам бугун пойтахтимизга ташриф буюрган азиз меҳмонларга, хуш келибсиз, қардошлар! Санъатимизнинг энг нафис оҳанги, уйимизнинг тўри, юрагимизнинг қайноқ меҳри сиз учун, деймиз.

Мукаррама ТУРҒУНБОЕВА,
СССР халқ артисти.

Серқуёш республикамиз пойтахти Тошкент «СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги» меҳмонларини очиқ чеҳра ва гуллар билан кутиб олди. Суратда: Туркманистон ССР пойтахтидан келган меҳмонлар: (чапдан) геология-минералогия фанлари кандидати Султонмурод Омонов, кино арбоби Иван Репин, Ашхобод шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Жамол Оллоназарова, шоир Оллоберди Хаитов ва телестудия директори Тангриберди Хўжакаев ўртоқлар.

ДЎСТЛИГИМИЗ БИЛАН ЭЛ ЯШНАР ҲАРЧОҚ!

Қуёш ҳавони иситса, дўстлик қалбни иситади

Чин дўст туғишганинг билан тенг

Дўстлик барча бойликдан афзал

Дўст дўстнинг ойнаси

Дўстлик синовларда чиниқади

РЕВОЛЮЦИЯ БЕШИГИДА

Заводимиз меҳнаткашларининг каттадан-кичиги бир нарса билан ҳар қачон фахрланадилар. Бу ер—темирйўл устахонаси, Тошкентдаги революция учқуни чақнаган ўчоқ бўлди. Мана, ўшандан бери орадан анча йиллар ўтиб кетди. Лекин ёш ишчилар ҳали ҳам революция ветеранлари билан тез-тез учрашиб турадилар.

Мана бугун ҳам — Тошкентда иттифоқдош республикалар пойтахти кунлари ўтказилаётган бир пайтда заводимиз ишчилари революцион анъаналарни яна бир бор эслайдилар. Улуғ октябрь социалистик революциясининг бешиги — Ленинград шаҳридан бизга меҳмонлар келишади.

Меҳмонни очиқ чеҳра билан, ёруғ юз билан кутиб олиш — қадимий одат. Корхонамизга деярли ҳар куни мамлакатимизнинг ҳар чеккасидан меҳмонлар келиб туришади. Завод ишчилари уларни меҳнат совғалари билан кутиб олишни одат қилишган. Бу сафар ҳам Иттифоқ халқлари дўстлиги ҳафталигининг катнашчиларини меҳнатда янги ғалабалар билан кутиб олдилар.

Завод бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 7 ойлик плани 101 ярим процент қилиб адо этилди. Шу жумладан тепловоз цехининг ремонтчилари планни 104 процент, вагонсозлар 108 процент, темирчилик цехининг ишчилари 106,2 процент қилиб бажардилар.

Тепловоз секциясини ремонт қилиш — жуда мураккаб операция. Лекин ремонтчилар ой сайин юксак унум ва суръат билан ишлашга муваффақ бўлишяпти. Июль ойида пландаги 32 ўрнига 33 тепловоз секцияси ремонт қилинган эди. Августойида эса ремонтчилар 34 та секцияни қўлдан чиқаришга қарор қилдилар.

Корхонамизда ўзининг кўп йиллик меҳнати билан обрў-эътибор қозонган ишчилар бор. Тепловоз цехининг мастери И. М. Карташкин, 1-механика цехининг энг кекса механиги Лутфулла Тожиев, салкам 40 йилдан бери асбобсозлик цехида меҳнат қилаётган З. У. Зоев каби кекса ишчилар шулар жумласидандир. Улар шу қувноқ байрам кунларида меҳмон бўлиб келган ленинградлик тенгдошлари билан ишчи номининг шон-шуҳрати ҳақида суҳбатлашадилар.

Заводимизнинг ёш ишчилари ҳам меҳмонлар олдида ўз ютуқлари ҳақида фахрланиб гапирадилар. Вагон цехининг Ҳалил Полвонов бошлиқ слесарлар бригадаси июль ойи планини 130 процент қилиб бажарди. Тошкент шаҳар советининг депутати, вагон цехи бўёқчилар бригадасининг бошлиғи Валентина Алёшина сменаси кундалик топшириқларни 130—135 процентдан бажармоқда.

Корхонамизда турли миллат вакиллари ишлайди. Ҳаммаси ҳам бир мақсад йўлида — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш ниятида олға интилмоқда. Кейинги йилларда корхонамиз янада кенгайиб, кудратли саноат марказига айланди. Бу ерда Иттифоқдаги жуда кўп темир йўллардан келган заказлар бажарилади. Шундай қилиб заводимиз Ўрта Осиё темир йўлигагина эмас, бепоён Ватанимизнинг бошқа чеккаларига ҳам хизмат қиладиган бўлди. Ишончимиз комилки, ленинградлик меҳмонлар ҳамкасбларим меҳнатидан беҳад қувонадилар.

А. ҚОДИРОВ.

Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз вагон-ремонт заводининг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

УЙИМИЗ ТЎРИ СИЗНИКИ

Собир АБДУЛЛА.

Саратон қуёшининг қайноқ ҳароратигина эмас, ёки тоғ жилғалари оралаб ўйнаб оқиб тушган тиниқ сувларигина эмас, балки ўзининг юрак ҳароратини қўшиб, пешона терини оқизиб етиштирган ўзбек деҳқони, боғбонининг шаҳду-шакар нозу-неъматлари қардош республикалардан келаётган азиз меҳмонларни кутмоқда.

Тўрт фаслнинг кўрки, ҳусни ва мазмуни бўлмиш — куз, ҳаддуҳисобсиз туҳфалар билан ҳар йилгидек кириб келди.

Ўзбек дастурхон ёзар экан, одатда аввал дастурхонга нон олиб чиқади, ёғлиқ кулча билан патиру ширмонлар олиб чиқади:

Элим ёзар дастурхон,
Есин деб азиз меҳмон:
Патир, кулча, гижда нон,
Қатлама, сомса, ширмон,
Пармудаси тўрт қўшоқ,
Қасқонда манти илҳоқ,
Маставани кавлаб боқ,
Бетида кашнич, райҳон.

Қирида, ерида мўл буғдой битган, яқинда хирмон кўтариб, омборини донга тўлдирган ўзбек деҳқонининг дастурхонига аввал хилма-хил нонлар чиқар экан, унинг орқасидан куз мевалари бирин-кетин ўз ўрнини эгаллайди.

Уҳҳу!.. Бу шираи-шарбатларнинг номини бир-бир санаш анча мушкул, бу нозу-неъматларни етиштирган миришкор боғбонларимизнинг қайси бирларининг номларини тилга олиб, раҳматимизни ифода этайлигу, қайси бир боғимизнинг таърифу-тавсифига сўз очайлик? Бу ҳам мушкул, албатта!

Ҳар узумдан бир лаган,
Карсиллаши чақмоқ қанд,
Ҳусайни — асал пайванд,
Лаззати бор бир жаҳон.
Узум номи икки юз
Шулардан бир бошдан уз,
Оғзингга солмай ҳануз,
Яйраб кетар жисму-жон.
Шафтоли — тўлган ойдир,
Анжири — сариғ мойдир,
Олмалар — юз чиройдир,
Нокляри — дори-дармон.

Турли-туман мевалар билан тўлган дастурхонга колхоз ерида етишган қовун, тарвуз ҳам кириб келади. Янги ерларда етишган бу сабзавот маҳсулотларини гарчи, «қовун-тарвуз» деб аталса ҳам, ҳар қайсисининг ўзига хос номи, ўзига хос мазаси ва хушбўйлиги бор. Дўстларга малол келмаса, қовунларнинг номи билан таништирайлик:

Буниси «шакарпалак», буниси «олача», мана бу «гурс кетди» бўлса, мана буниси «оқ уруқ», мана бу кўкимтил пўст, юмшоқ эт қовунни элимиз «босиб олди», «чўкари» деб ном берган бўлса, мана бу устида тўри йўқ, кўримсиз қовунга «эски чопон» деб ном бергандир.

Яна «амири», «умрбоқи», «карба», «ананас», «қирқма», «қўйбош» ва яна бошқа номлардаги қовунлар бўлганидек, тарвузлар ҳам Ўзбекистонда турли навлар, турли номлар билан машҳурдир. Масалан, «қўзивой», «чинни тарвуз», «қора тарвуз», «бешуруғ»ларнинг ҳар қайсиси ўзига хос ранг ва ширинликка эга.

Маъзур тутасизлар азиз дўстлар! Агар буни эзмалик ёки мақтанчоқлик ҳисобланмаса, ўзбек элида етишадиган нозу-неъматларнинг нави билан номини яна анча санаш мумкин. Уларни бирбир санаб бериш учун вақт мусоида қилмагандек, уларнинг ҳаммаси бир дастурхонга сиғмас. Шунинг учун бу ҳақдаги суҳбатимизни иккинчи дастурхонга қолдириб суҳбат мавзуини бошқа, шу дастурхондек азиз ва лазизроқ мавзуга бурайлик.

Бу эса, ҳамма нарсадан кўра буюкроқ, ўз маъноси жиҳатидан ҳар бир ширидан ширин бўлган дўстлик, ҳамжиҳатлик, ҳамдам ва ҳамфикрликдир. Ўзбек элига хуш келибсиз, азиз дўстлар!

— Ўзбек эли меҳмондўст!..

Бу сўз, сиз дўстларнинг сўзларингиз. Биз бу сўзингиздан фахр қиламиз. Гарчи меҳмондўстлик ўзбек учун азали бўлса ҳам, бу меҳмондўстлик Ўзбек элида улуғ Октябрь революциясидан кейингина чин, ҳақиқий ўз ифодасини топаолди. Ўзбек халқи чин, ҳақиқий дўстларини шундан кейин топди, бу шарафга Ленин ва унинг донишманд Коммунистик Партияси бошлаб олиб борди, бузилмас халқлар дўстлиги бунёдга келди. Хуш кўрдик, азиз дўстлар!

Бошқа, совет халқлари қатори Ўзбек меҳнаткашлари илму-фан, саноат, зироат, санъат ва адабиёт борасида жаҳоншумул ютуқларни қўлга киритди, Ўзбекистон Фанлар академияси ва унинг номдор олимлари билан, республиканинг атоқли қалам аҳллари билан, донгдор пахта устозлари билан, новатор механизатор йигит-қизлари билан, боғбонлари, сувчилари, янги-янги ихтиролар яратаётган ишчи-мутахассислар билан, собиқ саҳроларда шаҳарлар бунёдга келтираётган азамат меъморлар билан, нефтчилар, кончилар, билан гулчилар, санъат аҳллари билан ҳамма-ҳамма меҳнаткаш халқимиз билан танишар экансиз улар очиқ чеҳрада, қўлларини кўксиларига қўйиб туриб, сизга шундай дейдилар: Хуш кўрдик, азиз дўстлар!

Еримизга ер қўшилди,
боғимизга боғ,
Чўл ўрни гулзору-муҳташам
равоғ,
Дарёни тизгинлаб, тоғдан кон
очдик,
Тиканларни юлдик, гул уруғ
сочдик,
ГЭСлар барпо қилдик, нур
сочди элга,
Илму-фан ўрнашди бор ҳамма
дилга,
Оғамиз — улуғ Рус кўп ишда
устоз,
Меҳнатда ҳамкасбу, ҳурмату
эъзоз.
Бошқа халқлар бари бизга
қон-қардош.
Хуш кўрдик дегаймиз, барча
қари-ёш!

Дўстлик байроғи тобора юқори кўтарилсин, бирлигимиз тобора мустаҳкам бўлсин, уйимизнинг тўри сизники, хуш кўрдик азиз дўстлар!

Бадиий каштачилик фабрикаси чеварлари Моҳизода Абдусаматова ва Доно Ёқубова тиккан ажойиб каштада ҳам (тепада) чинни заводи рассоми Саноат Каримова гул солаётган нафис пиёла, ваза ва косаларда ҳам (пастда) муқаддас ва жарангдор «дўстлик» сўзини учратасиз. Булар — «СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги»га муносиб совғалардир.

В. Салов фотолари.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК

Илм-фан тинимсиз меҳнатни талаб қилади. Совет фанимиз ижодий ҳамкорлик туфайлигина катта ютуқларни қўлга киритаяпти.

Мен кўп йиллардан бери тожикистонлик ҳамкасабам профессор К. Тожиев билан ҳамкорлик қиламан. Биз медицина соҳасида қўлга киритган ютуқларимиздан, ўз ишларимиздан бир-биримизни доимо хабардор қилиб турамиз. Шогирдларимиз ҳам бир-бирларини яхши танишади, вақти-вақти билан тажриба алмашиб туришади.

Ўзбек хирурглари олмаоталик профессор А. Сизгановни ҳам жуда яхши билишади, ундан тажриба ўрганишади. Илм-фан соҳасидаги қардошларча ҳамкорлигимиз бизга доимо яхши самаралар бериб келди. Бундай дўстлик ва ҳамкорлик тобора мустаҳкамланаберсин.

С. МАҲСУМОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор.

ХУШ КЕЛИБСИЗ

УЙҒУН

Дўстлар, хуш келибсиз
Ўзбекистонга!
Қадамларингизга минг-минг
ҳасанот.
Сизни қарши олар шодликка тўлиб
Яшнаган бўстонлар, гуллаган ҳаёт.
Сизни қаршилайди чаманда гуллар,
Боғларда мевалар, кумуш ғўзалар,
Сонсиз ноз-неъмат, тўкин
дастурхон,
Шарбат тўла минглаб олтин
кўзалар.
Ясанган йигитлар, безанган қизлар
Кутиб олар сизни гулдаста ушлаб.
Ўзини бахтиёр сезар халқимиз,
Азиз дўстларини кўнглини хушлаб.

Уйимизнинг тўри сизники, дўстлар.
Севгимиз беҳисоб сизга нисбатан.
Сизнинг ватанингиз бизга она юрт,
Бизнинг ватанимиз сизга ҳам ватан.
Ҳа, бизнинг ғоямиз, тақдиримиз
бир.
Сўнмас қуёшимиз, тонгимиз ҳам
бир.
Коммунизм сари борар йўлимиз,
Одатимиз ҳам бир, онгимиз ҳам
бир.
Бирга, бир ватанда парвариш
топдик.
Улуғ Ленин бўлди мураббий,
устоз...

Келинг, азиз дўстлар, жонажон
дўстлар,
Гуллар йўлингизга бўлсин поёндоз.
Дерлар: бол татийди дўстлар
базмида,
Дўстлар даврасида ичилган шароб.
Дўстларсиз мақсадга етиш бир
хаёл,
Дўстларсиз ғалаба қозониш —
сароб!
Мустаҳкам, муқаддас дўстлигимиз
бор,
Дўст бўлиб қоламиз мангу, умрбод
Келинг, азиз дўстлар, сизга
мунтазир
Гуллаган ўлкамиз, яшнаган ҳаёт.

Султон АКБАРИЙ

ТАБАССУМ

Жаҳоннинг шодлиги йиғилса бутун,
Дўстлар дийдоридан бўлолмас устун.

РУДАКИЙ.

Яшаб бўлар гуллар ғамзасисиз
ҳам.
Гул нима ранг, атр; баҳорнинг
мушки...
Аммо, аммо одам юзидаги
нур —
Табассумсиз яшаш жуда ҳам
мушкул.
Қизил табассумсиз қизимас
давра,
Ҳатто қўшиқнинг ҳам юраги
сўник.
Табассумсиз севги — лаб
чўпиллапи,
Қайноқ бўсаси йўқ, совуқ ва
ҳунук.

Одам табиати табассумга зор.
Шундан, ҳатто йиғлаб
туғилиши ҳам.
Нима десам экан,
табассумсизлик
Шахсий фожиами, ё аччиқ
алам...
Ўлганим шу, агар
қўшиқларимда
Жаранглаган юрак, ханда
бўлмаса.
Юрт рухсорин ҳар тонг
кўрганда дейман:
Ширин табассуми канда
бўлмаса!
Табассумни кўрсам,
томирларимда
Завқ шеър бўлиб оқар ва
қиламан кайф.
Бутун вужудимдан тарқаб
ҳорғинлик,
Кўклам лоласидай жам очилар
қалб.
Дўст дийдорин кўриш айниқса
роҳат.
Порлоқ, нондай бўртган юздаги
олов.
Русми, қирғиз, қозоқ, туркман,
аввало
Салом-алик билан табассум
сийлов.
Улардаги қизғин табассум ўти
Дўстлик ҳафтасида чекар янги
нақш.
Юрак кулганидан кейин,
табассум
Чиройли бўлади, бўлади
руҳбахш,
Умрим, узоқ-яқин йўлларда
сенга
Дўстлар табассуми доим
бўлсин ёр.
Яшнайберсин Ленин берган
табассум:
Қуёш тушиб турган инсон ва
диёр.

ТУҒИШГАНДАН ҲАМ АФЗАЛ

1950 йил баҳори. Ўзбек йигити Хафиз ҳарбий хизматга жўнаб кетаётган эди. Поездда ёнма-ён ўтирган рус йигити Ҳафизга негадир ёқиб қолди. Улар танишиб, дўстлашиб қолишди. Йигитнинг номи Серго эди.

Улар белгиланган жойга етиб келишди. Хизматга чақирилган ёшларни саф-саф қилиб командаларга бўлиб юборишди. Ҳафиз билан Серго эса бошқа-бошқа командаларга тушиб қолишди. Шунда улар бир жойда, бир бўлинмада хизмат қилиш имкониятини яратиб беришни командирлардан астойдил илтимос қилишди. Майор В. И. Колесников эр йигитлар илтимосини ерда қолдирмади. (Унинг бу яхшилигини дўстлар ҳозиргача эслашади).

Ҳафиз билан Серго ҳарбий хизмат даврида бир-бирларига яқин дўст, меҳрибон, биродар, худди ака-укадек бўлиб қолишди. Ҳафиз — олий маълумотли ўқитувчи, Серго эса ишчи эди. У Ҳафизга ҳарбий қуролларни ишлатиш, уларни ремонт қилиш йўлларини ўргатса, ўзбек йигити ўз дўстининг сиёсий жиҳатдан яна ҳам билимдон бўлишида ёрдам берарди. Икковлари ҳарбий хизматни аъло даражада ўташди, неча марталаб мақтов қоғозлари олишди.

Уч йил кўз очиб-юмгунча ўтиб кетди. Икки дўст ажраладиган пайт ҳам етиб келди. Улар бир-бирларига хат ёзиб туришга аҳд қилишди. Ҳафиз ўзи туғилиб ўсган Заркент қишлоғида ўқитувчиликни давом эттирди. Серго ҳам ўзи туғилиб ўсган жойига жўнаб кетди. Маълум сабаблар билан уларнинг адреслари ўзгариб, бир-бирлари билан узоқ вақтгача алоқалари узилиб қолди — ёзган хатлари ўзларига қайтиб келаберарди. Ҳафиз ҳам, Серго ҳам тез-тез хизмат вақтини хотирлар, бир-бирларини қўмсашарди. Ҳар иккаласи бир-бирлари билан хат орқали алоқа боғлаб, дўстликни яна давом эттириш тўғрисида орзу қилишарди.

Орадан беш йил ўтди. Кунларнинг бирида Ҳафиз радиодан талабларга мувофиқ берилаётган концертни эшитиб ўтирарди. «Бекобод металлургия заводи коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи Серго Максимович Зверевнинг талабини адо этамиз» деган дикторнинг овози эшитилди. Ҳафиз хурсандлигидан ўзини йўқота ёзди. Дарҳол дўстига хат ёзишга киришди. Мана шу хат:

«Дўстим Серго! Соғмисан, саломатмисан. Сенинг эски адресингга кўп хат ёздим. Бироқ улар яна ўзимга қайтиб келди. Қишлоғимиздаги кичик колхозлар бирлашгандан кейин менинг адресим ҳам ўзгариб кетди. Шу сабабдан хатларингни ололмадим. Мана бугун, радиода сенинг номингни эшитганимдан сўнг, иш жойингга хат ёздим. Хатни олиб тездан жавоб ёз. Дўстинг Ҳафиз!»

Беш кундан сўнг Сергодан хат келди. Хатлар бир-бирига уланиб кетди. Ҳафиз дўстини отпуска вақтида Сўқоқда меҳмон қилмоқчи. Сергони шу қишлоқнинг гўзал манзаралари билан таништирмоқчи эканини айтиб, унга хат ёзди.

Мана, икки дўст яна учрашди. Хурсандчиликларининг чеки йўқ эди. Серго ўзи билан бирга ўғиллари Алик, Шурикларни ҳам олиб келди. Ҳаммалари дам олиш уйида мирикиб ҳордиқ чиқаришди. Қишлоқнинг баҳаво жойлари, ям-яшил дарахтлари, гўзал манзаралари Сергога, айниқса, унинг ўғилларига ёқиб қолди. Дўстлар баъзан хизмат даври хотираларига берилиб кетишар, турли хил воқеаларни эслашарди.

Отпуска кунлари бир зумда ўтиб кетди. Аммо Алик ва Шурикларнинг Сўқоқдан кетгилари келмасди. Ҳафиз ҳам уларга ўз фарзандларидай меҳрибонлик кўрсатарди. Сергони кузатиб болаларни ўз бағрида олиб қолди. Алик ва Шурик уникида яна ўн беш кун меҳмон бўлишди.

Бир куни Ҳафиз ўз номига почта орқали 200 сўм пул келганини эшитиб ҳайрон бўлди. Сергодан келган хат бу жумбоқни ҳал қилди.

«Дўстим Ҳафиз, — деб ёзган эди у. Нега пул юборди, деб ҳайрон бўлгандирсан. Мен сеникига борганимда янги уй қураётганингни кўрган эдим. Ўшанда уйнинг томи ҳали ёпилмаган эди. Шу юборган арзимас пулни уйингни битказиб олишга бироз ёрдам берарман, деган ниятда юбордим. Тағин қарз деб ўйлама, хафа бўламан. Турмушим яхши. Уй-рўзғор жойида. газ ўтказиб олганмиз. Газда овқат қиламиз, уй иситамиз. Ўтин-кўмир ташвиши йўқ. Яна пул керак бўлса хат ёзиб юбор, тортинмагин.

Саломатлигингни тилаб: Серго».

Бултур кеч куз ойларида Ҳафиз «Далварзин» совхозига ўз ўқувчиларини теримга олиб чиқди. Шунда уни дўсти қўярда-қўймай уйига олиб кетди, уни меҳмон қилди. Сергонинг хотини Ксения Ивановна ҳам уни яқин қариндошидек иссиқ кутиб олди. Серго Ҳафизни заводга олиб бориб, ўз корхонаси, дўстлари билан таништирди..,

Шундан сўнг улар ўртасидаги меҳри-оқибат яна ҳам ортди. Ҳафиз ҳар йили ёз ойларида Бекободга, дўстига боғидаги тўкин ёз меваларидан юбориб туради. Унинг оиласи эса улуғ байрам кунлари Сергодан табрик ва совғалар олади.

Икки қардошнинг, икки халқ фарзандининг дўстлиги, мана, ўн тўрт йилдирки давом этиб келяпти. Улар чин дўст, бир-бирига туғишгандан ҳам афзал. Қуёш қатрада акс этганидек, бу дўстликда совет халқларининг бўрондан ҳам кучли дўстлиги ва тимсолини кўрамиз.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ДЕКАБРЬ ВА ФЕВРАЛЬ ПЛЕНУМЛАРИНИНГ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ИНТЕНСИВЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИ ҲАМДА ЙИҒИМ-ТЕРИМНИ ВА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТКАЗИШДА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ доклади

Ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари партия ва халқ ҳаётида муҳим тарихий воқеадир. Бу Пленумлар мамлакатимиз қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ривожланишида, уни интенсивлаштириш йўлига ўтказишда янги босқичдирки, бунинг коммунистик қурилиш учун, ишлаб чиқаришнинг КПСС Программасида белгиланган даражасига эришиш учун жуда катта аҳамияти бордир.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш программаси колхозчиларнинг, совхоз ишчиларининг, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг конкрет ишига айланмоқда. Улар социалистик мажбуриятларини бажара бориб ғалладан мўл ҳосил етиштирдилар, ўрим-йиғим ишларини ва давлатга дон сотишни юксак суръатлар билан олиб бормоқдалар. Гўшт, сут ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш кўпаймоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Республикада химия корхоналарини қуриш, химия маҳсулотларини кўпроқ ишлаб чиқариш, йирик сув хўжалик объектларини қуриш, янги ерларни ўзлаштириш ва эскидан ҳайдаб келинган ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш, ихтисослаштиришни чуқурлаштириш, йирик ихтисослаштирилган совхозлар, колхозлар тузиш, минерал ўғитлардан ва бошқа химиявий воситалардан яхшироқ фойдаланиш, илғор технологияни, комплекс механизацияни кенг жорий қилиш, қолоқ хўжаликларнинг экономикасини тезда юксалтириш соҳасида катта ишлар қилинмоқда.

Қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш учун кураш — республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун янги резервларни ишга тушириш имкониятини берди. Давлатга пилла, қоракўл тери, дон сотиш мажбуриятлари ва гўшт, сут, тухум сотиш ярим йиллик планлари муддатидан илгари бажарилди.

Қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш учун курашда республика ғаллакорлари, хусусан Сирдарё, Қашқадарё, Самарқанд ва Тошкент областларининг ғаллакорлари катта ютуқларга эришдилар. Ватан омборига 35 миллион пуддан кўпроқ дон топширилди. Бунчалик кўп ғалла биринчи марта сотилди. Давлатга пландаги 15,3 миллион тонна ўрнига ҳаммаси бўлиб 40 миллион пуд дон сотилади.

Республикада кейинги йилларда дон экиладиган майдонлар кенгайди, ихтисослаштирилган шоликор хўжаликлар ташкил этилди, суғориладиган майдонларнинг ҳар гектаридан 100 центнердан ҳосил олиш учун ватанпарварлик ҳаракати авж олиб кетди. Кўпгина бригадалар биринчи ҳосилдаёқ гектаридан 40-50 центнердан, ҳатто ундан ҳам зиёд ҳосил олиб, ана шу майдонларга маккажўхори экдилар, иккинчи марта юқори ҳосил етиштирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ғаллакорларимизнинг меҳнат қаҳрамонлигига юксак баҳо бериб, республика колхозчиларини, совхозларнинг ишчиларини, қишлоқ хўжалиги мутахассисларини, партия, совет, комсомол ташкилотлари, ишлаб чиқариш бошқармалари ходимларини, барча меҳнаткашларни ғалаба билан қизғин табрикладилар.

Ихтисослаштирилган колхозлар ва совхозлар сабзавот, картошка, тарвуз, қовун, мева, узум, каноп ва тамакидан мўл ҳосил етиштириб, бу қимматли маҳсулотларни йиғиштириб олиш ва давлатга сотишни кучайтириб юбордилар. Москва, Ленинград, Урол ва бошқа саноат марказларининг меҳнаткашларига сабзавот етказиб бериш плани бажарилай деб қолди.

Ўзбекистон мамлакатимизнинг асосий пахта базасидир. «Оқ олтин» етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш республикадаги барча меҳнаткашларнинг асосий вазифаси, ватанпарварлик бурчи бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Бу йил пахтачиликда юз берган қийинчиликлар пахтакорларнинг фидокорона меҳнати ва КПСС Марказий Комитети ҳамда Совет ҳукуматининг кўрсатган жуда катта ёрдами туфайли колхоз ва совхозлар томонидан муваффақиятли равишда бартараф этилди. Далаларда олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Партия Марказий Комитети, ўртоқ Н. С. Хрушчев ҳозир қишлоқ хўжалик ходимлари олдига меҳнат унумдорлигининг ғоят ўсиши, аҳоли учун озиқ-овқат мўл-кўлчилигини вужудга келтириш учун ишлаб чиқаришни механизациялаштириш ва ихтисослаштириш вазифасини қўймоқдалар. КПСС Марказий Комитети ана шу муҳим масалаларни муҳокама қилиш учун ноябрь ойида Пленум чақириш тўғрисида қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини пахта етиштириш ва бошқа турдаги барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан, саноат, капитал қурилиш планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш билан кутиб олиш — республика партия ташкилотининг, Ўзбекистондаги барча меҳнаткашларнинг бурчидир.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШДА ХИМИЯНИ КЕНГ ҚЎЛЛАНАЙЛИК

Партия химияда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг қудратли воситасини кўрмоқдаки, бу бизнинг қўлимизга мамлакатимизда озиқ-овқат маъмурчилигини вужудга келтириш соҳасидаги муҳим вазифаларни ҳал қилишнинг калидини беради. Республика саноати ва қурилиш ташкилотларининг ходимлари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини бажара бориб, химияни ривожлантиришда бирмунча ютуқларга эришдилар.

Химия корхоналарида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш етти ойлик плани 101,8 процент бажарилди. Шу вақт ичида катта химиянинг кўпгина йирик объектлари фойдаланишга топширилди. Лекин химия корхоналарини қуриш плани бажарилмаётир, дефолиантлар, ўғитлар ва олтингугурт кислотаси ишлаб чиқариш учун қувватларни вужудга келтириш ва уларни кучайтириш ишлари суст боряпти. Қурувчилар бу қолоқликни тугатиш учун кескин чораларни кўришлари керак.

Республика қишлоқ хўжалиги муваффақиятли суръатда химиялаштирилмоқда. Минерал ўғитлардан ва бошқа химия воситаларидан яхшироқ фойдаланиш учун махсус агрохимия хизмати вужудга келтирилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ хўжаликларнинг 60 процентдан кўпроғи тупроқ карталари билан таъминланганки, бу минерал ўғитлардан фойдаланиш ишини илмий асосда қўйиш имконини беради.

Ўзбекистон пахтакорлари минерал ўғитлардан моҳирлик билан фойдаланмоқдаларки, бу яхши самара бермоқда. Республикада ўртача ҳисобда бир центнер ўғит ҳисобига 1,8-2,2 центнер, илғор область ва хўжаликларда 2,5-3 центнер пахта олинмоқда.

Бу йил минерал ўғитлардан фойдаланишнинг илғор усулларидан, чунончи: чигит экиш олдидан ва экиш вақтида азот ва фосфорни заҳарли дориворлар билан қўшиб солиш, ўғитлаш билан суғоришни мувофиқлаштириб бориш, калий ўғитлари ва микроэлиментлардан қўлланиш сингари илғор усуллардан кенг фойдаланилди. Бундай усуллардан барча колхоз ва совхозларда кенг фойдаланиш керак.

Ҳар бир хўжаликда агрохимик тупроқшуносга, ишлаб чиқариш бошқармаларида эса мутахассислар группасига эга бўлиш зарурати туғилди. Улар ўғитлардан тупроқни агрохимия жиҳатдан текшириш натижалари асосида тўғри фойдаланиш масалалари билан малакали шуғулланишлари керак.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумидан кейиноқ илмий муассасаларда, бир қанча колхоз ва совхозларда пахта, сабзавот, картошка, шоли, маккажўхори, буғдой ва бошқа экинларни ҳамда тут дарахтини гидропоника усулида етиштириш юзасидан тажрибалар ўтказила бошлади. Натижа жуда яхши бўлиб чиқди. Масалан, пахта ҳосили М. А. Белоусов тажрибасида (СоюзНИХИ), Е. А. Попова ва Р. К. Раҳимова (Ўзбекистон Фанлар академияси Генетика институти) тажрибасида гектарига 3 тоннага яқин ўғит сарфланганда 150-200 центнердан ҳосил олиш мўлжалланади. В. Я. Волков тажрибасида бир гектар ҳисобига 1400 центнер томат олинган. Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли колхозда (раиси ўртоқ Нормуҳамедов) гидропоникада картошка ҳосили гектаридан 460 центнерни ташкил этган. Бу—ажойиб кўрсаткичлардир. Биз гидропоникани тағин ҳам кенгроқ ривожлантиришимиз ва жорий қилишимиз керак. Чунки у мисли кўрилмаган мўл ҳосил етиштириш имконини беради ва суғориладиган деҳқончилик маданиятини янада оширишнинг назарий ва практик масалаларини ишлаб чиқиш учун муҳим асос бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни уюштириш масалаларига тўхтаб ўтиш керак бўлади. Иттифоқ ҳукумати бизга катта ёрдам кўрсатди. Карадрина, кўсак қурти ва бошқа зараркунандаларга қарши кураш учун асосий заҳарли дориворлар ресурси. 350 самолёт юборилди. Ҳаммаси бўлиб 4732 минг гектар ер дориланди. Лекин қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни уюштиришда бир қанча катта камчиликлар бор. Кўпинча экин нокомплекс ва кечикиш билан дориланади. Тракторлардан ва ранц аппаратларидан ниҳоят қониқарсиз фойдаланилади.

Республикада ана шу иш билан боғлиқ ҳамма масалаларни ҳал қила олишга қодир бўлган, ҳосилни ҳимоя қилиш юзасидан давлат хизмати ташкил этиш зарурати туғилди. Уни техника, автотранспорт билан етарли таъминлаши, типовой аэродромлар қуриш ва уларни механизация воситалари билан жиҳозлаш ҳамда заҳарли дориворларни, санитария дегозацион ускуналарни сақлайдиган омборлар қуриш керак.

Кейинги вақтда республикадаги илмий муассасалар ва айрим хўжаликлар пахтачиликда, сабзавотчиликда, маккажўхори ва бошқа донли экинларни парвариш қилишда гербицидлардан фойдалана бошладилар. Уларни қўлланиш ижобий натижалар берди. Энди ҳамма гап саноат, колхоз ва совхозларни гербицидлар билан тўла таъминлашда қолди.

Бу йил чорвачиликда ҳам химия кенг қўлланилмоқда. Луганскликларнинг методига биноан 624 хўжаликда озуқа химиявий усулда ишланади. 675 хўжаликда бузоқлар ва чўчқа болалари учун сунъий сут қўлланилади. 191 хўжаликда эса кўк озуқа гидропоника усулида ўстирилади. Бир қанча колхоз ва совхозларда карбамид силосга аралаштирилади. Озуқаларни бойитиш учун 10 минг тонна карбамиддан фойдаланилади. 1965 йилда 25 минг тонна, 1970 йилда 50 минг тонна карбамиддан фойдаланилади.

Озуқа хамиртуришлари, биостимуляторлар, тўқилма препаратлари, терамицин ва бошқа антибиотиклар ҳамда микроэлиментлардан тобора кўпроқ фойдаланилади.

Химиявий усулда консерва қилиб қўйилган кўп озуқалардан қўлланила бошланади. Бу йил 50 минг тонна ва 1965 йилда 150 минг тонна кўк озуқа консерва қилинади.

Чорвачиликни антибиотиклар, фосфатидит ва микроэлементлар билан тўла таъминлаш учун химия фармацевтика заводида цех қурилади. Самарқанд суперфосфат заводида донадор фенотиазинамед туз брикетлари, Қўқон ёғ-мой комбинатида пахта шротини фосфатит билан бойитадиган ва қўшимча минераллар билан бойитилган донадор шротлар ишлаб чиқарадиган установкалар ўрнатилади.

Шуни айтиш керакки, химия эришган муваффақиятларни чорвачиликка жорий қилишда бор имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилмаётир. Бу иш ҳозирча бизда жуда ибтидоий. Кўпгина хўжаликлар ва мутахассислар унинг иқтисодий жиҳатдан самаралилигига етарли баҳо бермаётирлар. Шунга эришиш керакки, дағал хашаклар — сомон, маккажўхори ва жўхори пояси, сўталарнинг ўзагидан мол боқиш учун улар химиявий йўл билан ишлангандан кейингина фойдаланилсин. Бу озуқаларнинг тўйимлилигини 1,5-2 баравар оширади.

СУҒОРИЛАДИГАН ЕРЛАРНИ ТЕЗРОҚ ЎЗЛАШТИРИБ, УНДАН ЯХШИРОҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Суғориш ва мелиорация — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштиришнинг негизларидан бири бўлиб, мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам база вужудга келтириш ишида, пахта, ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан гарантияланган ҳосил олишда, ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Ўзбекистонда суғоришни ривожлантиришга катта эътибор бермоқдалар. Сув хўжалиги қурилишига маблағ ажратиш тўхтовсиз ўсмоқда. Бу йил ана шу эҳтиёжларга ажратилган маблағ 193 миллион сўмга етди, бу етти йилликнинг биринчи йилида ажратилган маблағдан беш баравар ортиқдир. Ҳозир республикада суғориладиган ер 2,7 миллион гектарни ташкил этади. 1980 йилда Марказий Фарғона, Мирзачўл, Қарши даштларини суғориш ва қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳисобига, шунингдек, Сурхон-Шеробод ҳавзаси, Зарафшон ва Амударё этакларидаги ер ҳисобига қарийб икки баравар кўпаяди.

Республикада сув хўжалиги қурилиши соҳасида қандай катта ишлар амалга ошираётганлиги маълум. Шу билан бирга суғоришни ривожлантириш ишида ҳали катта камчилик ва етишмовчиликлар бор. Мелиорация масалалари ҳали ҳам республика Госплани, Сув хўжалиги министрлиги, Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, проект ташкилотлари, маҳаллий партия ва совет органларининг диққат марказида эмас. Биронта областда ҳозирга қадар батамом ишлаб чиқилган мелиоратив схема йўқ.

Кейинги йилларда республикада кўпгина коллекторлар ва дренажлар қурилди. Аммо коллекторлар ва дренажлар ўз вақтида тозаланмаяпти, улардан кўпчилиги ишламаётир.

Суғориш режимида жуда кўп ортиқчаликларга йўл қўйилмоқда. Кўпгина хўжаликларга мўл ҳосил етиштириш учун керагидан анча кўпроқ сув берилади. Сувлар коллекторларга ташлаб юборилади ва ер ости сизот сувлари даражасини оширади.

Мелиорациянинг туб масалаларини ҳал қилиш йўл қўйиб бўлмайдиган даражада кечга сурилмоқда. Комплекс ўзлаштириш учун техника ҳужжатлари, капитал маблағ, техника, кадрлар бўлишига қарамай, сув хўжалиги министрлиги ва унинг қурилиш ташкилотлари янги совхозлар қурилишида ҳам мелиорацияга етарли баҳо бермаётирлар.

Халқ хўжалиги суғориладиган ерларни шўр босишидан кўраётган зарар ғоят каттадир. Партия ташкилотлари ерларнинг мелиоратив жиҳатдан яхшиланишини таъминлашга қаратилган тадбирларнинг амалга оширилиши устидан қаттиқ контроль ўрнатишлари, бу иш учун сув хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги органларининг масъулиятини оширишлари керак.

Бу йил қурилиш монтаж ишларининг ҳажми Сув хўжалиги министрлиги бўйича 51 процент, «Голодностепстрой» бўйича эса 21 процент ўсди. Аму—Бухоро канали қурилиши тугалланмоқда. Каркидон сув омбори иккинчи навбатини қуриш, Занг каналини, Шеробод каналини, Жанубий Сурхон сув омборини реконструкция қилиш ишлари муваффақиятли бормоқда. Аммо кўпчилик йирик қурилишларда план бажарилмаётир, шунингдек суғориладиган ерларни ва асосий фондларни ишга тушириш планлари бажарилмаётир.

Сув хўжалиги қурилишини янгича юритиш пайти келди. Ирригация тармоқларини қуриш, гидротехника иншоотларини қуриш, мелиорация, йўл, уй-жой қуриш ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектларини қуриш соҳасидаги ишларни комплекс бажариш ишлари келишилган план ва графикка мувофиқ амалга оширилиши керак. Ўшанда янги хўжаликлар дарҳол юқори ҳосил беради, қилинган сарф-харажатлар тезроқ қопланади.

Республикада сув танқислигини тугатиш соҳасида катта иш қилинди. Чорвоқ, Жанубий Сурхон, Жиззах, Пачкамар сув омборларининг, Аму—Бухоро каналининг қурилиши Зарафшон водийсини, Тошкент, Қашқадарё ва Сурхондарё областларини сув билан таъминлашни анча яхшилаш масалаларини ҳал қилади. Лекин ана шу сув омборлари зонасида ирригация шохобчалари реконструкция қилинмаётир. Янги ерларни ўзлаштиришга тайёргарлик кўрилмаётир. Бу жуда катта камчилик, бу ишда тартиб ўрнатиш керак.

Колхозлар ва совхозларда сув билан яхши таъминланган 161,8 минг гектар ички хўжалик партов ерлар бор. Хўжаликларга ана шу ерларни тезроқ ўзлаштиришда ёрдам бериш керак. Республикада, шунингдек, анчагина майдонларда шартли суғориладиган ерлар борки, катта маблағ сарф қилиб ўтирмай бу ерларни сув билан тўла таъминлаш мумкин. Ички хўжалик партов ерларни ўзлаштириш, шартли суғориладиган ерларни суғориладиганга айлантириш катта резерв. Ундан бутун чоралар билан фойдаланиш керак.

Ирригация ва мелиорация қурилиш ишларини муваффақиятли юритиш лойиҳалаш ташкилотларининг аниқ ишларига боғлиқдир. Бизларнинг лойиҳачиларимиз катта ва мураккаб проблемаларни ҳал қиладилар, ҳозирги замон техникаси даражасида яхши лойиҳалар тузадилар. Лекин лойиҳалаш ташкилотларининг базаси суст ривожланмоқда. Лойиҳалаш институтларига ва экспедицияларига кадрлар, транспорт, техника, бинолар билан жиддий ёрдам кўрсатиш зарур.

Ҳозир сув хўжалиги министрлиги составидан сув хўжалиги қурилиши бош бошқармаси мустақил ташкилот сифатида ажралиб чиқди. бу сув хўжалик қурилиши ва эксплуатациясига ҳам раҳбарликни яхшилайди, бу раҳбарликнинг конкрет ва малакали бўлишини таъминлайди.

Республика партия-совет ва қишлоқ хўжалик органлари бу йил суғориладиган ерлардан — халқнинг бу катта бойлигидан яхшироқ фойдаланишга эътиборни анча кучайтирдилар. Тракторлар қайтадиган жойлар, йўл ёқалари, сўқмоқлар ҳайдалди ва экин экилди, ҳар бир гектар тўла-тўкис бўлиб қолди. Анчагина партов ва бекор ётган ерлар чигит, ғалла ва бошқа экинларни экиш учун ўзлаштирилди. Кўпгина колхоз, совхозлар, ишлаб чиқариш бошқармаларида суғориладиган ерларнинг қишлоқ хўжалик оборотидан чиқиб қолишидек катта иллат тугатилди.

Лекин суғориладиган ерлардан фойдаланишда ҳали ҳам катта камчиликлар бор. Қорақалпоғистон АССР, Сирдарё ва Бухоро областларида 1964 йилда суғориладиган ерларга экин экиш плани бажарилмай қолди. Ҳайдаладиган ерларнинг партов ерларга айланиб қолиш фактлари, колхоз ва совхозларнинг жамоат ерларини талон-торож қилиш ҳоллари учраб туради. Кўпинча илмий муассасалар, ўқув юртлари, ташкилотлар ва корхоналар, ўрмончилик ва сув хўжалигида суғориладиган ерлардан ҳам эгасизларча фойдаланилади.

КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯНИ ДАДИЛРОҚ ЖОРИЙ ҚИЛАЙЛИК, ТЕХНИКАДАН ЯХШИРОҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Республикада, хусусан пахтачилик учун янги техника вужудга келиши, арзон пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг ҳозирги замон технологиясини ишлаб чиқиш юзасидан катта иш қилинаётганлиги маълум. Ўзбекистон партия ташкилоти қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг чинакам новаторлари бўлган ажойиб механизатор кадрларни ўстирди ва тарбиялади.

Валентин Тюпко, Турсуной Охунова, Жавод Кўчиев, «Малик», «Совой», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Чиноз» совхозлари, Янгиердаги «Коммунизм» колхози коллективлари ва бошқа кўпгина илғор хўжаликлар техника тараққиёти байроғини баланд кўтариб бормоқда. Буларнинг ажойиб тажрибаси Ўзбекистон ва бошқа пахтакор республикалардаги колхоз-совхозларда борган сари тобора кенгроқ қулоч ёймоқда.

Биз эришилган ютуқларни қайд қилиш билан бирга механизацияни ривожлантириш ва техникадан фойдаланишда йўл қўйилган жиддий камчиликларни ошкора ва принципиал очиб ташлашимиз, бу камчиликларни тугатиш йўлларини аниқлаб олишимиз керак.

Айрим раҳбарлар комплекс механизацияга оғизда тарафдор бўладилар-у, уни аслида амалга оширмайдилар. Масалан, Иштихон ишлаб чиқариш бошқармасида чигитни квадрат-уялаб экиш плани бор-йўғи 19 процент, Термиз ишлаб чиқариш бошқармасида эса 13 процент бажарилган. Чигитни аниқ сеялкада экиш планини биргина Сирдарё области бажарди. Андижон, Фарғона, Бухоро, Сурхондарё ва Хоразм областларидаги кўпгина хўжаликларда чеканка қиладиган машиналардан фойдаланилмаётир. Техника тараққиёти эришган муваффақиятларни жорий қилишга бўлган муносабатни тубдан ўзгартириш керак.

Ғўзани ўстиришда энг катта нуқсонлардан бири суғориш ишининг суст механизациялаштирилаётганлигидадир. Ўртоқ Н. С. Хрушчев Фрунзе шаҳрида бўлганида ана шу нарсага эътиборни алоҳида жалб қилди.

Кичик ҳажмдаги механизацияни — сифон-трубкаларни қўлланиш меҳнат унумдорлигини анча оширади ва суғориш сифатини яхшилайди. Мирзачўлдаги янги совхозларда мелиоратив капрон газламалар ва шиша газламалардан ясалган эгилувчан трубалар муваффақиятли қўлланилмоқда. Суғоришни механизациялаштиришда ана шу ҳамма усулларни ишлаб чиқаришга дадилроқ жорий этиш керак.

«Малик» совхозининг Жавод Кўчиев бошлиқ ва бошқа бир қатор бригадалари кўп йиллардан буён чигитни кенг қаторлаб экмоқдалар. Кенг қаторлаб экиш юзасидан ишлаб чиқариш тажрибалари республиканинг барча областларида олиб борилаётир. Бу тажрибаларнинг якуни шуни кўрсатмоқдаки, кўп ҳолларда ҳосилдорлик ошади. Қатор оралари кенг бўлган усулни қўлланиш механизаторнинг меҳнат унумдорлигини кескин оширишда катта имкониятлар вужудга келтиради. Бу усулни кенг жорий этиш керак.

Техника тараққиётини жорий этишда комплекс механизациялашган трактор далачилик бригадалари алоҳида роль ўйнайди. Бундай бригадаларнинг кўпчилиги жуда яхши ишлаётир. Шу билан бирга айниқса, Андижон, Фарғона, Бухоро, Сурхондарё ва Хоразм областларида бундай бригадалар расмият учун тузилганлиги ва кўп ишлар қўлда бажарилаётганлигини кўрсатувчи жуда кўп фактлар мавжуд.

Республика қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларига механизацияни жорий этиш аҳволи қандай? Шуни айтиш керакки, канопни ўриб олиш ва уни далада дастлабки ишлаш, тамакичилик, сабзавотчилик, полизчилик, боғдорчилик, узумчилик, пиллачиликдаги ишларнинг кўп қисми қўл кучи билан бажарилмоқда. Механизация воситалари мавжудлигига қарамай, кўплаб хўжаликларда пичанни йиғиштириш, юклаш ва ғарамлаш қўлда бажарилмоқда.

Айниқса, чорвачиликдаги кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш соҳасидаги иш қониқарсиздир. Ўрнатилган сут соғиш агрегатларининг атиги 49,2 процентидан фойдаланилмоқда, улар ҳам тўла қувват билан ишлатилмайди. Ем-хашак тайёрлаш ва молларга солиш учун ишлатиладиган машиналар ёмон қўлланилмоқда. Механизациялаш даражасининг пастлиги чорвачилик маҳсулотлари таннархи қимматлигининг асосий сабабидир.

Сўнгги йилларда республикада қишлоқ хўжалигининг ремонт базасини мустаҳкамлаш, уни ихтисослаштириш ва индустриал методларга кўчириш юзасидан ишлар олиб борилмоқда. Шунга қарамай, қишлоқ хўжалигининг ремонт базаси колхоз ва совхозларнинг техника билан таъминланиши суръатидан кескин ортда қолмоқда. Кўплаб колхозларда ва айниқса совхозларда тракторлар ва машиналар кустарь йўл билан ремонт қилинади ва кўпинча, зарур бўлганда техникадан фойдаланилмайди. Шунга қарамай. «Узглавстрой» «Узсельхозтехника» устахоналари ва заводларини қуриш ҳамда реконструкция қилиш бўйича пудрат ишлари планини бажармаётир. Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши Халқ Хўжалиги Олий Советининг намунали ремонт корхоналари барпо қилишда «Сельхозтехника»га ёрдам бериш тўғрисидаги топшириғини бажармаётир.

Машина-трактор паркидан фойдаланишни яхшилаш юзасидан баъзи ишлар қилинмоқда. Шартнома асосида «Узсельхозтехника» кучи ва воситалари йўли билан машиналарга комплекс техника хизмати кўрсатиш каби прогрессив форма айниқса Андижон, Фарғона, Самарқанд областларида тобора кўпроқ тарқалмоқда.

Ўтган йили республика бўйича 15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда ҳар бир трактор бажарган иш ўртача 8,4 процент, терим машиналарининг бажарган иши бир ярим баравардан кўпроқ ортди. Ҳайдаладиган ҳар бир гектар ер ҳисобига ремонт ва техника қаровига кетадиган харажатлар 16,3 процент камайтирилди. Бироқ машина-трактор паркининг иш унуми даражаси ҳали ҳам жуда паст, айниқса совхозларда аҳвол чатоқ. Техникани сақлаш соҳасида ҳалига қадар тартиб ўрнатилмаган. Қорақалпоғистон АССРда аҳвол айниқса қониқарсиздир.

Буларнинг ҳаммаси «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари, кўпгина ишлаб чиқариш бошқармалари, совхоз ва колхозларнинг раҳбарлари фаолиятида жиддий камчиликлар мавжудлигини кўрсатиб турибди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ИХТИСОСЛАШТИРИШНИ БУТУН ЧОРАЛАР БИЛАН РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК ВА ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Партиямиз, шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчев қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш, қишлоқ хўжалигини саноат негизида интенсивлаш йўлига олиб ўтишнинг асосий ва муҳим шарти деб билиб, бунга жуда катта аҳамият бермоқдалар.

Ихтисослаштириш меҳнат унумдорлигини оширишни ҳамда арзонроқ маҳсулотлар етиштиришни кескин кўпайтиришни таъмин этади. Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги ихтисослаштирилган хўжаликларда қўшни Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги ихтисослаштирилмаган колхозлардагига нисбатан сабзавот ҳосилдорлиги 2,7 баравар, картошка ҳосилдорлиги 4,1 баравар, полиз экинлари ҳосилдорлиги 4,3 баравар ортиқ бўлиб, таннархи эса 2 баравар камроқдир. Сўнгги уч йил ичида ихтисослаштирилган боғдорчилик, узумчилик совхозларида ихтисослаштирилмаган колхозларга нисбатан ҳосилдорлик тахминан икки баравар ва меҳнат унумдорлиги беш баравар ортиқ бўлди, мева ва узум таннархи эса 1,5 баравар кам бўлди. Ихтисослаштирилган қоракўлчилик хўжаликлари, қурилаётган паррандачилик фабрикалари ҳам кам меҳнат сарфлаб, кўп маҳсулот бермоқдалар.

Республика партия ташкилоти қишлоқ хўжалигини ихтисослаштириш юзасидан катта иш қилмоқда. Бизда пахта етиштириш деярли тўла ихтисослаштирилган. Каноп етиштириш Тошкент областидаги 16 колхоз ва 1 совхозда, тамаки етиштириш Самарқанд ишлаб чиқариш бошқармасидаги 13 колхозда марказлаштирилган. Бунинг натижасида сўнгги ўн йил ичида каноп етиштириш 3,7 баравар ва тамаки етиштириш 2,8 баравар кўпайган.

Шоли етиштириш ҳам ихтисослаштирилмоқда. 1963 йилда ихтисослаштирилган 8 хўжалик бор эди, улар етиштирилган шолининг 32 процентини бердилар. Бу йил ана шундай хўжаликлар 19 тага етди ва уларнинг шоли етиштиришдаги салмоғи 55 процентгача кўпаяди. 1970 йилга қадар яна 30 та шоликор совхоз, шу жумладан Қорақалпоғистон АССРда 25 совхоз ташкил этилади. Шоли етиштириш тўрт баравар кўпаяди.

Тошкент ва бошқа саноат марказлари атрофида 17 та сабзавотчилик-сутчилик совхозлари ташкил этилди ва 48 колхоз сабзавот етиштириш бўйича ихтисослаштирилди. 1964 йилда ихтисослаштирилган хўжаликларда сабзавот, қовун-тарвуз ва картошка етиштириш ўтган йилдагига нисбатан 1,5 баравар кўпаяди. Республикада 40 та йирик боғдорчилик, узумчилик совхози мавжуд. Ихтисослаштирилган боғдорчилик, узумчилик ва сабзавот-сутчилик хўжаликларига раҳбарлик қилиш учун ана шу хўжаликларда етиштирилган маҳсулотни тайёрлаш ва қайта ишлашга раҳбарлик қилиш мақсадида ихтисослаштирилган совхозлар, консерва ва вино саноати бўйича Давлат ишлаб чиқариш комитети ташкил этилди.

Жуннинг 39 проценти ва қоракўл терининг 48 проценти ўтган йили 46 та ихтисослаштирилган қўйчилик хўжалигида етиштирилди. Қурилаётган 7 та паррандачилик фабрикаси бу йил 22 миллион дона ёки колхоз ва совхозларда умуман етиштириладиган тухумнинг 22 процентини беради.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарори ҳамда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Партиянинг қишлоқ хўжалигини интенсивлаш йўлини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган баъзи масалалар тўғрисида»ги хатига мувофиқ партия ва қишлоқ хўжалик органлари ишлаб чиқариш бошқармалари, илмий-текшириш ташкилотлари, илғор колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари билан биргаликда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни янада ихтисослаштириш ва марказлаштиришнинг катта программасини ишлаб чиқдилар. ва амалга оширмоқдалар. Бу программада 1964—1970 йилларда турли тармоқлар бўйича 227 та янги совхоз, шу жумладан 1964 йилнинг ўзида 70 совхоз ташкил этиш кўзда тутилган.

Бу йил ташкил этиладиган қўйчилик, сабзавотчилик, чўчқачилик, бўрдоқичилик совхозлари пахтакор колхозлар ва совхозларнинг участкалари, фермалари ва бўлимлари базасида барпо қилинмоқда. Бу пахтачилик ва қўйчилик резервларидан янада тўлароқ фойдаланишга имкон беради. Пахтакор хўжаликлар фақат пахта етиштириш билан шуғулланадилар ва қишлоқ хўжалигининг ана шу тармоғи билан мувофиқ равишда сут етиштирадилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев қардош Қирғизистонда бўлган вақтида Ўрта Осиё республикалари олдига арзон мол гўшти етиштиришни кескин кўпайтириш учун мавжуд резервлардан фойдаланиш вазифасини қўйди. Бундай имкониятлар ҳақиқатан ҳам ҳамма областларимизда мавжуддир.

Кўпгина ихтисослаштирилган қўйчилик хўжаликлари туячилик ва йилқичиликни ривожлантириш учун катта имкониятларга эгадирлар. Яқин вақт ичида бажариш лозим бўлган энг муҳим вазифалардан бири шаҳарлар ва ишчи поселкалари аҳолисининг картошкага бўлган талабини тўла қондиришдир.

Ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш шароитида агросаноат комплекслари йўлидан бориш, яъни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳар бир турини ишлаб чиқариш, тайёрлаш. сақлаш ва дастлабки қайта ишлашни бир қўлда мужассамлаштириш керак.

ҚОЛОҚ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИ ИЛҒОРЛАР ДАРАЖАСИГА ЕТКАЗИШ—ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИДИР

Партия ва ҳукумат колхоз ва совхозлар экономикасини юксалтириш, қишлоқ меҳнаткашлари фаровонлигини ошириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилмоқдалар ва қолоқ хўжаликларни илғорлар даражасига етказиб олишга катта эътибор бермоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қолоқ колхозлар экономикасини юксалтириш тўғрисидаги қарори колхоз тузумини янада мустаҳкамлаш учун тарихий аҳамиятга эга бўлиб, КПСС Марказий Комитети Президиуми ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг колхозчи деҳқонлар тўғрисида қилаётган ленинча ғамхўрлигининг далилидир.

Шу йилнинг бошларигача республикада 144 қолоқ колхоз ва 39 совхоз бор эди. Бу хўжаликларнинг коллективлари партия, совет, молия ходимлари, олимлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ёрдамида 1964 йилдаёқ даромадни кескин кўпайтириш ва қолоқликдан чиқиб олиш учун ишлаб чиқаришни юксалтириш тадбирларини белгилаб олдилар.

Республика партия, совет ва қишлоқ хўжалиги органлари иқтисодий заиф хўжаликларга ёрдам кўрсатиш юзасидан катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар. Бундай хўжаликлар юксак малакали кадрлар билан мустаҳкамланди. Йил бошидан буён бу хўжаликларга 1162 киши, шу жумладан илғор хўжаликлардан 393 киши колхоз раиси, бўлим бошқарувчиси, бригадир, ферма мудири, агроном, зоотехник, инженер ва бухгалтерлик лавозимларига юборилди.

Бунинг натижасида кўпгина қолоқ колхозлар ва совхозларнинг фаолияти сезиларли даражада яхшиланди. Бу эса кўп йиллардан буён пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш давлат планларини бажара олмаган Гулистон ишлаб чиқариш бошқармаси хўжаликлари мисолида яққол сезилиб турибди. Гулистон бошқармаси хўжаликлари бу йил пилла тайёрлаш планини ошиғи билан адо этдилар, давлатга уч йиллик план миқдорида дон сотдилар, тайёрланган гўшт ва сут эса ўтган йилдагига нисбатан деярли икки баравар кўпдир.

Бироқ ҳамма партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари, область ва республика ташкилотлари ҳам қолоқ хўжаликлар билан конкрет шуғулланаётир, деб бўлмайди. Уларнинг кўплари ишнинг аҳволини танқидий кўз билан таҳлил қилмайди, умумий маслаҳатлар, кўрсатмалар бериш билан чекланиб қолмоқда, шунинг учун ҳам кўпинча, энг муҳим ҳаётий масалалар ҳал қилинмай қолмоқда. Бундай фактлар, масалан, Бухоро областида юз бермоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, Сув хўжалиги министрлиги ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси қолоқ хўжаликларга ёрдам кўрсатиш юзасидан белгиланган кўпгина муҳим тадбирларни бажармадилар.

(Охири бешинчи бетда)

ЎРТОҚ Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ ДОКЛАДИ

(Боши тўртинчи бетда)

Республика қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида эндиликда совхозларнинг салмоғи катта. Уларнинг кўпи юксак рентабелли хўжаликлардир. Лекин кам ҳосил олаётган, оз маҳсулот бераётган, зарар келтираётган совхозлар ҳам оз эмас. Пахта, маккажўхори ва бошқа экинлар етиштиришнинг ҳозирги замон механизациялаштирилган технологиясига ўтиш, чорвачиликни комплекс механизациялаш совхоз ишлаб чиқаришининг рентабеллигини оширишнинг ҳал қилувчи шартидир.

Республика колхоз ва совхозлари меҳнатга ҳақ тўлашнинг аккорт-мукофот системасини кенг қўллана бошладилар. Бу йил биринчи марта механизаторлар ва колхозчилар меҳнатига етиштирилган маҳсулот миқдори ва сифатига қараб ҳақ тўланади. Кимки кўп маҳсулот етказиб берса, у кўпроқ ҳақ олади. Бу эса меҳнаткашларнинг ўз меҳнатлари натижасидан моддий манфаатдорлигини анча оширади. Республика колхозлари ўз аъзоларига аванс таркибида ўз вақтида муттасил пул бериб турадиган бўлиб қолдилар. Хўжаликларда иқтисодий ишлар ҳам сезиларли даражада яхшиланди. Бу ишнинг яхши бошланганлигидир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев 1961 йилда республикамизга келган вақтида муҳим вазифани — барча пахтакор хўжаликларнинг олдига гектаридан камида 25 центнердан ҳосил олишига эришиш вазифасини қўйган эди. Ўтган йили Хоразм областида 6 хўжаликдан ташқари барча колхозлар ана шу маррани эгалладилар. Андижон, Сурхондарё областларининг кўпчилик хўжаликлари, бошқа областларнинг кўпгина колхоз ва совхозлари 25 центнерлик маррага етдилар ва ўзиб кетдилар. Бу маррага яқин йиллар ичида барча колхоз ва совхозлар етиб олишлари мумкин. Бу ишда уларга область партия комитетлари, область ижроия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари ва бошқарма партия комитетлари, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик органлари конкрет ёрдам кўрсатишлари керак.

Пахта ҳосилдорлигини оширишда беданинг аҳамияти катта. Беда ерни семиртирадиган экин, шу билан бирга моллар учун яхши озуқа. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бизга пичан уни ишлаб чиқаришни кенг миқёсда ташкил этишни маслаҳат берди. Беда майдонларини кенгайтириш, беда ҳосилдорлигини кескин ошириш, сўзда эмас, амалда пахта-маккажўхори-беда алмашлаб экишни жорий этиш керак. Бундай қилишдан пахтачилик ҳам, чорвачилик ҳам манфаатдор. Ҳозир кузги беда экишнинг энг қулай пайти. Бу муддатни қўлдан бермаслик лозим.

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРАЙЛИК

Қишлоқ хўжалигини малакали кадрлар билан таъминлашга республика партия ташкилоти муттасил катта эътибор бериб келмоқда. Ҳозир қишлоқ хўжалигида олий ва ўрта маълумотли 20 минг дан ортиқ мутахассис ишламоқдаки, улардан 15 мингга яқини колхоз ва совхозлардадир. Колхоз раислари ва совхоз директорларининг кўпчилиги олий ва ўрта махсус маълумотга эга. Совхозлар бўлимларининг бошқарувчилари, фермаларнинг мудирлари, бригадирлар состави сифат жиҳатидан анча яхшиланди.

Ўтган йилнинг охирида илғор хўжаликлар базасида ташкил этилган колхоз ва совхозлар раҳбар кадрлари тайёрлаш бир йиллик мактабларини 266 киши битириб чиқди. Уларнинг кўпчилиги қолоқ колхоз ва совхозларга ишлашга юборилди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг маслаҳатига мувофиқ, бу йил қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларида юқори курс студентларидан 105 киши танлаб олинди. Улар ҳозир колхозларнинг раислари, совхозларнинг директорлари, бўлимларнинг бошқарувчилари ёнида ишлаб практикадан ўтмоқдалар. Колхоз ва совхозлар учун малакали кадрлар резервини вужудга келтириш учун яхши иш бошлаб берилди.

Оммавий касб кадрларини ўқитишни уюштириш юзасидан катта иш қилинмоқда. Бу йил таълим беришнинг турли формаларига 224 минг колхозчи ва совхоз ишчисини жалб қилиш кўзда тутилган, шулардан 191 минг киши таълим курсларини битириб чиқди.

Сўнгги йилларда колхоз ва совхозларни механизатор кадрлар билан таъминлаш учун кўп ишлар қилинди, механизаторлар составининг сифати яхшиланди. Бунда энг илғор комплекс механизациялашган бригадалар базасида ташкил этилган илғор тажриба мактаблари катта роль ўйнамоқда. 1965 йил бошларидан бундай мактаблар тармоғини янада кенгайтириш, уларнинг ишини қайта қуриш лозим.

Республикада кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ишини тубдан яхшилаш тадбирлари ишлаб чиқилди. Яқин беш йил ичида 25 мингдан ортиқ қишлоқ хўжалик мутахассисларини тайёрлаш кўзда тутилмоқда. Қишлоқ хўжалик институтлари ва техникумлари мутахассислар тайёрлаш сифатини ошириш учун яхши ўқув ишлаб чиқариш базаларига эгадирлар, уларни техника, асбоб-ускуналар ва жиҳозлар билан таъминлаш масаласи ҳал қилинмоқда. Олий ва ўрта ўқув юртлари қишлоқ жойларига кўчириб чиқарилади.

Иттифоқда биринчи Андижон Пахтачилик институти ташкил этилди ва иш бошлади. Республикада бешта совхоз-техникум барпо қилинмоқда.

Республика колхоз ва совхозларини малакали оммавий касб кадрлари билан таъминлаш учун 1965—1970 йиллар давомида қишлоқ профессионал техника билим юртларида 80 мингга яқин кишини тайёрлаш кўзда тутилмоқда. Мавжуд билим юртлари кенгайтирилади ва янгидан ўн битта қишлоқ профессионал техника билим юрти очилади.

Бундан ташқари совхозлар ва «Узсельхозтехника» район бирлашмаларидаги доимий ҳаракатдаги курсларда 74 минг механизатор тайёрлаш кўзда тутилади.

Республика партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларини бажариш юзасидан амалга оширган ишлари — дастлабки қадамлардир. Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини, чорвачилик маҳсулдорлигини муттасил ошириш учун, Ватанга тобора кўпроқ пахта, дон, гўшт, сут, қоракўл, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш учун биз қишлоқ хўжалигини интенсивлаш соҳасида ҳали кўп иш қилишимиз лозим.

ПАХТА ТЕРИШ ВА ТАЙЁРЛАШНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗАЙЛИК

Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашиб, ҳосил тўплаш ва уни йиғиб териб олишга тайёргарлик кўриш соҳасида ғайрат билан ишламоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчев пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида доимий ғамхўрлик кўрсатмоқдалар. Пахтакор районларга доимий равишда катта ташкилий ва моддий техника ёрдами кўрсатилмоқда.

Бу йил республика пахтакорлари учун жуда мураккаб келди. Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, ишлаб чиқариш бошқармаларининг бутун ташкилотчилик ишлари юз берган қийинчиликларни енгишга қаратилди.

Ишлаб чиқариш бошқармалари мутахассисларининг маълумотларига кўра, умуман республика бўйича ғўза туплари ўтган йилдагига нисбатан қалинроқдир. Кўпгина колхоз ва совхозларда, ишлаб чиқариш бошқармаларида мўл ҳосил тўпланди.

Булар далаларда социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил етилаётганидан далолат бериб турибди.

Шу билан бирга шуни унутмаслик керакки, ҳосил тўплаш ҳали тугаган эмас. Кўсакларнинг етилишини тезлаштиришга алоҳида эътибор бермоқ даркор. Коллектор ва зовурларни тозалашни тез тугаллаш жуда муҳимдир. Ғўзани ортиқча суғориш, айниқса ер ости сувлари юза жойлашган участкаларда ортиқча суғориш катта зарар етказиши мумкин. Шунинг учун ҳам ғўзани табақалаштириб, суғориш, чанқаган ғўзаларгагина сув бериш керак.

Пахтачиликда ҳосилни йиғиб териб олиш, қабул қилинган мажбуриятларни бажариш учун курашда энг масъулиятли босқичдир. Бутун ҳосилни сўнгги кўрагигача сира нобуд қилмай ўз вақтида териб олиш ва давлатга топшириш учун барча техникадан, меҳнат ва моддий ресурслардан оқилона фойдаланмоқ керак.

Ҳозир, терим арафасида колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари, тайёрлаш тармоқларининг ходимлари ўзларининг бутун кучларини сарфлаб техникани, транспортни, торози хўжалигини, хирмонларни, бостирмаларни, асфальт ётқизилган майдончаларни, йўл ва кўприкларни, сушилкаларни тахт қилиб қўйишлари лозим. Пахта теримида ишлаган ҳар бир кишининг бутун кучини сарфлаб юксак унум билан меҳнат қилиши учун барча чораларни кўриш керак.

Ҳосилни йиғиштириб олишни механизациялаш пахтачиликда техника тараққиётининг асосий звеноси бўлиб қолмоқда. Бу йил пахта териш ва тайёрлашни муваффақиятли ўтказишда машина теримини тўғри ташкил этиш жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Биз 1963 йилда қўлга киритилган муваффақиятларни мустаҳкамлабгина қолмай, ўтган йилдагидан 1,5 баравар кўп кўрсаткичларга эришмоғимиз керак.

Республика колхоз ва совхозлари бу йил машина билан 750 минг тонна пахта ёки ҳосилнинг тўртдан бир қисмига яқинини териш мажбуриятини олдилар. Кўплаб колхозлар, совхозлар, бригадалар бу йил деярли ҳамма майдондаги пахтани машиналар билан териб оладилар.

Шунга қарамай, машина теримига далаларни ажратиш ва тайёрлаш ҳали ҳам тугалланмаган. Пахта териш техникасини ремонт қилиш ва механик-ҳайдовчиларни ўқитиш соҳасидаги қолоқлик жиддий ташвиш туғдирмоқда. Ҳозиргача пахта териш машиналарининг атиги 68 проценти, кўрак чувиш машиналарининг 45 проценти тахт қилинди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органлари, партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари камчиликларни яқин кунлар ичида тугатиш ва ҳосилни машина билан териб олишга тайёргарликни тугаллаш учун ҳозир қўшимча чора-тадбирларни кўришлари керак.

Машина теримида муваффақият қозониш хусусан бу йилги шароитда дефолиацияни ўз вақтида ва сифатли ўтказилишига боғлиқ.

Ҳозир ҳар бир хўжаликда пахтаси етилган далалар бор, бундай ерларни танлаб туриб дефолиацияни бошлаш мумкин.

Дефолиацияни ҳамма жойда 20 сентябрдан кечикмасдан тамомлаш зарур. Дефолиация ўтказишнинг чўзиб юборилиши дориворларнинг таъсирини кескин даражада пасайтириши мумкин.

Иттифоқ ҳукумати бизга катта ёрдам кўрсатди. Республика бултургига нисбатан қарийб икки баравар кўп самолётга, етарли миқдорда ҳар хил дефолиантларга эга. Бу дефолиацияни қисқа муддатларда — 12-15 кун ичида жуда сифатли ўтказиш имконини беради. Дефолиация биринчи навбатда ўтказиладиган майдонларни белгилаб чиқиш, дефолиантларни иш жойларига келтириш, аэродромларни тайёрлашни тугаллаш, учувчилар составига уларнинг унумли ишлаши учун зарур бўлган барча шароитларни яратиб бериш керак. Самолётлар ишлай олмайдиган далаларни дефолиация қилиш учун ерда юриб дори сочадиган аппаратларни тахт қилиб қўйиш керак.

Бу йилги шароитда пахта терадиган машиналарнинг икки сменада ишлаши ғоят катта аҳамиятга эгадир. Ҳар бир машинада икки сменада ишлайдиган ҳайдовчилар бўлиши учун қўшимча тадбирларни кўриш, электр чироқларни тартибга солиш лозим.

Кўпгина институтлар, техникумлар, механизация мактаблари, автобазалар, корхоналар ва ташкилотлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда минглаб, механик-ҳайдовчилар тайёрлаб яхши ташаббус кўрсатдилар. Хўжаликлар бундай ҳайдовчиларни илиқ кутиб олишлари, уларга қулай шароит яратиб беришлари зарур. «Узсельхозтехника» бўлимлари пахта териш машиналарига узлуксиз техника хизмати кўрсатилишини таъминлашлари, агрегатларнинг бузилиб, бекор туриб қолишига йўл қўймасликлари керак.

Яқинда Тошкентда ёш механизаторларнинг Бутуниттифоқ кенгаши ўз ишини тамомлади. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг кенгаш қатнашчиларига юборган табриги, механизаторлар, барча пахтакорлар қалбидан қизғин жой олди, уларнинг ғайратини оширди. Область партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари, комсомол, касаба союз ташкилотлари мусобақани тағин ҳам кенг авж олдиришлари, ҳар бир область, ҳар бир ишлаб чиқариш бошқармаси, ҳар бир колхоз, совхоз ва бригада республиканинг 40 йиллигини машина терими юзасидан ўз зиммасига олган мажбуриятларни бажариш билан кутиб олиши учун ташкилотчилик ишларининг савиясини анча оширишлари керак.

Бор бўлган барча меҳнат ресурсларидан тўғри фойдаланиш пахта йиғим-теримини — ҳосилни сира нобуд қилмасдан ўз вақтида ўтказишнинг ҳал қилувчи шартидир. Теримчиларга зарур бўлган маиший шароит яратиб берилсин, умумий овқатланиш тартибга солинсин, медицина, савдо хизмати кўрсатиш яхши ташкил этилсин.

Республика колхоз ва совхозларида мавсумда 5-7-10 тоннадан ва ундан зиёд пахта терадиган ажойиб теримчилар беҳисобдир. Уларнинг тажрибасини ҳаммага ўргатиш керак. Маҳаллий партия ва Совет ташкилотлари кўпмингкилограммчилар ҳаракатини авж олдириб юборишлари зарур.

Бу йилги шароитда сушилка хўжалигини тайёрлаб қўйишнинг айниқса муҳим аҳамияти бор. Лекин колхоз ва совхозларда сушилкаларни ремонт қилиш жуда ёмон боряпти.

Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши бошқармалари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси». «Узглавколхозстрой» аҳволни тузатиш, сушилка хўжалигининг ўз вақтида тахт бўлишини таъминлаш чораларини кўришлари керак.

Пахта тайёрлаш системасининг барча звеноларида ишларни аниқ уюштирилиши пахта тайёрлашни муваффақиятли ўтказишда катта аҳамиятга эгадир. Йиғим-терим бошланяпти. Кўпгина пахта тайёрлаш пунктлари бўлса янги ҳосилни қабул қилиб олишга тайёр эмас. Сирдарё, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистонда пахта тайёрлаш пунктларини ишга ҳозирлашда айниқса ташвишли аҳвол вужудга келди. Бунга Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши машинасозлик заводларининг раҳбарлари ҳам айбдордирлар. Чунки улар пахта тозалаш заводлари ва тайёрлаш пунктлари учун зарур бўладиган ускуналарни, запас қисмларни тайёрлаш ва етказиб беришни барбод бермоқдалар.

Биз пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишларини тезда тугатишга эътибор бериш билан бирга бу ишни колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг барча тармоқларида қишлоқ хўжалик йилини муваффақиятли якунланишини таъминлаш билан моҳирона қўшиб амалга оширишимиз керак. Бу ишни кузги тадбирларни амалга ошириш билан моҳирона қўшиб олиб бориш керак.

Ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетларининг ташкилотчилик иши ҳозир бошоқли экинларни ва маккажўхорини йиғиштириб олишни тамомлаш, шоли ўримйиғимини ва шоли тайёрлашни намунали ўтказиш ва давлатга 5 миллион пуд дон сотиш юзасидан олинган қўшимча мажбуриятни тезроқ бажаришга, келгуси йилда ғалладан мўл ҳосил етиштириш учун шу йил кузданоқ мустаҳкам замин яратишга қаратилиши керак.

Техникани тахт қилиб қўйишни, уруғлик ғамлашни, уруғликни тозалаш ва тайёрлашни тезда тамомлаш, сира кечикмасдан, кузги ер ҳайдашни авж олдириб юбориш, кузги экин экишни ўз вақтида, яхши агротехника муддатларида сифатли ўтказиш керак.

Далаларда, полизларда, боғларда мўл ҳосил етиштирилди. Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини ўз вақтида йиғиштириб олиш, ҳосилнинг озгина бўлса ҳам нобуд бўлишига ва бузилишига йўл қўймаслик, давлатга сабзавот, қовун-тарвуз, картошка, мева ва узум топшириш ва сотиш планларининг бажарилишини таъминлаш, ана шу маҳсулотлардан қишга етарли миқдорда сақлаб қўйиш керак.

Партия ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари, чорвачиликнинг барча ходимлари давлатга гўшт, жун, сут сотиш планларини муддатидан илгари бажариш билан бир маҳалда молларни кўпайтириш планини бажариш, молларнинг қишдан тўқ ва иссиқ чиқишига тайёргарлик соҳасида катта иш қилишлари керак.

Ўтнинг қалинлиги, ғалла экинларидан мўл ҳосил олинганлиги етарли техниканинг борлиги ем-хашак тайёрлашни бошиданоқ анча юксак суръатлар билан олиб бориш ва кўпгина хўжаликларда бир ярим, икки йилга етадиган дағал хашак ғамлаб қўйиш имконини берди. Аммо Қорақалпоғистонда, Хоразм, Самарқанд, Андижон ва Фарғона областларида ем-хашак тайёрлаш ёмон уюштирилди. Энди бу ишни ўнглаш керак.

Халқ хўжалигига партия раҳбарлигининг қайта қурилиши туфайли асосий мақсадга эришилди — партия ташкилотлари ишлаб чиқаришга яқинроқ бўлиб қолдилар, партия ташкилоти ўз эътиборини ташкилий ва сиёсий ишларни кучайтиришга жамлаш имкониятига эга бўлди. Ишлаб чиқариш колхоз-совхоз бошқармалари тузилди. Улар асосан тажрибали мутахассислар билан таъминланган. Колхозлар ва совхозларга раҳбарлик анча малакали, бир мақсадга қаратилган ва таъсирчан бўлиб қолди.

Колхоз ва совхозлар партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш, бригадаларда, фермаларда, устахоналарда партия ташкилотлари тузиш, уларга астойдил таяниб иш кўриш, партия ва комсомол кучларини мақсадга мувофиқ равишда жой-жойига қўйиш, омма ўртасида кундалик равишда иш олиб бориш масалалари партия комитетларининг диққат марказида турибди. Оқилона методлар билан раҳбарликни амалга ошираётган партия комитетлари борган сари кўпаймоқда. Лекин шу билан бирга ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг мактубида мутлақо тўғри қайд қилинганидек, қишлоқда кўпгина янги органлар ишининг мазмуни кўпинча эскичалигича қолмоқдаки бу ишлаб чиқаришни интенсивлаш вазифаларига жавоб бермаётир. Айрим парткомларнинг ходимлари халқ хўжалигига раҳбарлик қайта қурилганлигининг моҳиятини равшан тушуниб олмаганлар. Улар эски усуллар билан ҳаракат қилишни давом эттирмоқдалар, ишлаб чиқариш бошқармаси бажарадиган ишларни қиладилар, маъмуриятчиликка йўл қўймоқдалар, колхоз ва совхозларга команда беришдан нарига ўтмаётирлар.

Амударё ишлаб чиқариш бошқармаси парткоми, Косон, Пойариқ, Кегайли, Навоий ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари ва бошқа партия комитетлари худди шундай нотўғри ишлаяптилар.

Область партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари, КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг маслаҳатларига амал қилиб, қишлоқ хўжалигига раҳбарликни ҳар тарафлама такомиллаштиришлари, колхозлар ва совхозлар партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилашлари, жамоат ишлаб чиқаришини мустаҳкамлаш учун масъулиятни оширишлари керак.

Ўртоқлар! Тарихий кун — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги яқинлашиб келмоқда. Бу республикамиз меҳнаткашларининг, бутун совет халқининг катта, шодиёна байрамидир.

Биз босиб ўтган йўлимизга боқар эканмиз, Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида қолоқликдан тараққиёт сари улкан қадам қўйганлигини, экономика ва маданиятни тараққий эттиришда бутун жаҳонни ҳайратда қолдирадиган чўққиларга кўтарилганлигини ифтихор билан айтамиз.

Ҳозир ана шу тарихий юбилейни муносиб кутиб олишдан кўра муҳимроқ, бундан кўра масъулиятлироқ вазифамиз йўқ. Ўзбекистон меҳнаткашлари бу шодиёна байрамни хўжалик ва маданиятнинг барча соҳаларида ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бажариш билан нишонлашлари керак.

Пахта топшириш юзасидан олинган мажбуриятнинг бажарилиши республика меҳнаткашларининг асосий, энг шарафли вазифаси, муқаддас бурчидир. Мўл ҳосил етиштирилди. Энди уни вақтида йиғиб-териб олиб давлатга топшириш керак.

Биз бунинг учун бой техникага, етарли меҳнат ресурслари, тажрибали ташкилотчиларга эгамиз.

Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 1 ноябргача Тошкент области 245 минг тонна, Сирдарё области 365 минг тонна, Фарғона области 435 минг тонна, Андижон области 730 минг тонна, Самарқанд области 250 минг тонна, Бухоро области 270 минг тонна, Қашқадарё области 159 минг тонна, Сурхондарё области 246 минг тонна, Хоразм области 248 минг тонна ва Қорақалпоғистон АССР 165 минг тонна пахта топширишга аҳд қилдилар. 216 колхоз, 35 совхоз ва Поп, Киров (Фарғона области), Москва, Марҳамат, Юқори-Чирчиқ, Ўзбекистон, Вобкент, Термиз, Қарши, Косон ҳамда Ғузор ишлаб чиқариш бошқармалари юбилей кунигача пахта тайёрлаш планини бажариш мажбуриятини олдилар.

Биз республиканинг юбилейини луб экинлари маҳсулоти, сабзавот, қовун-тарвуз, картошка, мева ва узум, тухум ва жун сотиш давлат йиллик планларини муддатидан илгари бажариш билан ҳам нишонлашимиз керак. Бутун диққат — эътибор, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг бутун фаолияти ана шу вазифаларни бажаришга қаратилмоғи керак.

Ҳеч шубҳа йўқки, Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари бу йил давлатга 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин» топшириб, Ватанимизни қувонтириш учун, олинган барча мажбуриятларни муваффақиятли бажариш билан коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришга муносиб ҳисса қўшиш учун куч-ғайратларини аямайдилар, қўлларидан келган барча ишни қиладилар. (Қарсаклар).

ИНТЕНСИВЛАШ—БОШ ЙЎЛИМИЗ

„ЗАНГОРИ КЕМА" КАПИТАНЛАРИ

(ҚЎШИҚ)

Бепоён дала гўё оқ денгиз,
Ҳар кумуш тола кулган бахтингиз,
Жўшиб туради куч-қудратингиз,
«Зангори кема» капитанлари.
Кенг пахтазорда эркалар еллар,
Кўкда қуёшнинг ҳаваси келар,
Сизни ердаги фазокор дерлар,
«Зангори кема» капитанлари.
Машиналарга бўлинг деб чирой,
Чорлади дадил жасур Турсуной,
Юрт бўлди яна «оқ олтин»га бой,
«Зангори кема» капитанлари.
Руль тутган гўзал, жонона қизлар,
Ботир йигитлар, фахримиз сизлар.
Меҳнатда толмас сиз — ёруғ юзлар,
«Зангори кема» капитанлари.
Бепоён дала гўё оқ денгиз,
Ҳар кумуш тола кулган бахтингиз,
Жўшиб туради куч-қудратингиз,
«Зангори кема» капитанлари.

М. ҚЎШОҚОВ.

90 ПРОЦЕНТИ МАШИНАДА

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхознинг Олтмиш Бойзоқов бошлиқ тюпкочилар даласида ҳаёт қайнайди. Комплекс механизациялашган звено аъзолари бир жон, бир тан бўлиб фидокорона меҳнат қилишмоқда. Улар 6 киши бўлишиб 40 гектардаги ғўзани меҳр билан парваришламоқдалар. Яқинда бошқарма механизаторларининг кенгашида бригадир сўзга чиқиб:

— Ўртоқ механизаторлар! Биз ҳам хоразмлик машҳур пахтакор Искандар Юсупов каби меҳнат қилиб, республикамизнинг шоншуҳрати учун курашайлик, — деди.

Ҳақиқатан ҳам ўртоқ Олтмиш Бойзоқов бошлиқ звено аъзолари тер тўкиб меҳнат қилиб, гектарларда 90 минг туп ниҳол сақлаб қолган ҳолда баракали ҳосил тўпламоқдалар. Ҳозиргача ғўза қатор ораларига 5 марта ишлов берилди, уч марта суғорилди. Олтмиш ака ўз тракторида сифатли культивация ўтказмоқда. Сувчилар бош сувчи Назарали Алимбоев раҳбарлигида экинга куну-тун оби ҳаёт оқизиб, ишни яхши ташкил қилишаяпти. Чеканка машина билан ўтказилди.

Яқинда звено ишини қўшни мусобақадош «Коммунизм» колхозининг сувчи, механизаторлари келиб текширишди. Улар меҳнатсевар тюпкочилар меҳнатини яхши баҳоладилар.

—Ҳар гектардан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириб, ҳосилнинг 90 процентини машинада териб оламиз, — дейди звено бошлиғи О. Бойзоқов.

Ҳозир ҳар туп ғўзасида 10—13 тадан бўлиқ кўсак бор. Холча Бойзоқова, Ҳайри Бобошева, Хидир Шерматов каби илғор колхозчилар кунлик нормаларини ортиғи билан адо этиб, ишда бошқаларга намуна бўлишаяпти.

Т. РЎЗИМАТОВ.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги Куйбишев номли колхознинг Лолахон Пардаева бошлиқ комплекс механизациялашган звено аъзолари 75 гектар майдонда баракали «оқ олтин» ҳосили етиштирмоқдалар. Звено ғўзаларига ҳозиргача тўртинчи марта ишлов берилди. Ниҳоллар тўйинтириб озиқлантирилди, уч марта қондириб суғорилди. Ҳосилнинг баракасини оширишга самарали ёрдам берган шарбат суви бериш ҳамма майдонларда амалга оширилди. Ҳозир звенонинг ҳар туп ғўзасида 10—12 тадан тўқ кўсак мавжуд.

— Звеномиз аъзолари,— дейди Лолахон Пардаева, — жонажон республикамизнинг шонли қирқ йиллик юбилейига мавжуд майдонлардан 30 центнердан «оқ олтин» дурдонаси етиштиришга аҳд қилганлар. Коллективимизнинг ҳамма 12 аъзоси августнинг ғаниматкунларидан унумли фойдаланиб, гектарларда янада баракали ҳосил жамғариш учун астойдил ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Далачилик ишларида М. Аҳмедов, Б. Эшонқулова, С. Қўзиева, А. Ўрунов сингари фидокорлар барчага намуна кўрсатишяпти.

Звено миришкорларининг сўзи қатъий. «Оқ олтин» далаларида тўпланаётган мўл ҳосил бундан яққол далолат бериб турибди. Азаматлар, албатта, ваъдаларининг устидан чиқишади.

О. ЭРГАШЕВ.

„ОЛТИН КИТОБ" ҚАҲРАМОНЛАРИ

Бу йил областимизнинг пиллачилари катта тарихий ғалабани қўлга киритдилар. Улар республикамизнинг шонли юбилейини муносиб ғалабалар билан нишонлаб, Ватанга 12.740 центнер аъло сортли пилла етиштириб бердилар.

Тошкент қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитети 1964 йилда давлатга пилла сотиш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарган хўжаликларни область «Олтин китоб»ига ёзишга қарор қилдилар. «Олтин китоб»га ёзилиш шарафига муяссар бўлган хўжаликлар орасида Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Партия XIX съезди», Ҳамза номли, «Октябрь 40 йиллиги», «Коммунизм», Ильич номли колхозлар, Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли, Свердлов номли, Карл Маркс номли, Ильич номли, Навоий номли, «Октябрь», Куйбишев номли колхозлар, «Келес», «Тошкент», «Красний водопад» совхозлари, сабзавотчилик институти, Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинский путь» колхози, 8-совхоз бор.

ЮЛДУЗХОН

Юлдузхонни бекободликлар жуда севишади. Шу сабабли ҳам республикамизнинг олий органига ўзларининг вакиллари қилиб сайлашган. У Ленин номли колхознинг механизациялашган звеносининг бошлиғи. У бошқараётган звено аъзолари 40 гектар ердан баракали хирмон кўтаришга ҳаракат қилишяпти. Бу соҳада звено бошлиғининг ҳам ҳиссаси чакки эмас. У машина рулига ўтириб ғўзани парвариш қилмоқда. Шу кунларда звенода иш қизғин. Деҳқонлар ғўзани машина теримига мослаган ҳолда тўрт марта узунасига, уч марта кўндалангига культивация қилишди. Ғўзага сув бериш ҳам яхши олиб борилмоқда. Кам ҳосилли карталарга шарбат суви оқизилмоқда.

Биз ҳурматли звено бошлиғи билан суҳбатлашдик. Унинг режалари ҳақида гап юритдик.

— Мен, — дейди у, — бу йил ҳам ўтган йилгидек пахтани машина билан теришда фаол қатнашаман. Камида 120 тонна «оқ олтин»ни териб бераман. Умуман ҳосилимизнинг асосий қисмини машина билан териб олишга ҳаракат қиламиз.

Звено бошлиғи ўз сўзида қатор ораларига ишлов беришни 5 сентябргача давом эттиражагини айтди. Шу билан бирга ўзи раҳбарлик қилаётган звенодаги ҳосилни барвақт йиғиштириб олиб, қўшни бригада аъзоларига ҳам яқиндан ёрдам беришга тайёр эканлиги ҳақида қувонч билан гапирди.

Н. ЭШҚОБИЛОВ.

Суратда: Юлдузхон Алиева.
Т. Қосимов фотоси.

КЎСАКЛАР ШИҒИЛ-ШИҒИЛ

Олим Сулаймонов, Ҳасан ака Рустамовлар ўртоқ Турағалов бошлиқ бригадада сувчилик қилишади. Улар чарчаш нималигини билишмайди. Тиниб-тинчимайдиганлардан. Ўзларига топширилган вазифани сидқидиллик билан бажариб келишмоқда. Бу сувчилар ҳар бир картадаги ўсимликнинг талабини тўла ҳисобга олган ҳолда оби ҳаёт оқизишади, кечалари ҳам мижжа қоқмай пайкал оралашади.

Пайкалларни айланамиз. Шарбат бериб суғорилган ғўзаларни кўздан кечирамиз. Ғўзалар соғлом ўсиб ,баракали ҳосил тўплаяпти. Ғўза баргларини авайлаб кўтариб, кўсакларни санаймиз.

— Бу ерлардан, — дейди миришкор сувчилар, — 35 центнердан ошириб хирмон кўтарамиз.

Т. АЛИЕВ,
Солдатский, «Коммунизм» совхози.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи фақат республикамиз меҳнаткашларининггина эмас, балки Иттифоқимиздаги барча қардош халқларнинг ҳам катта байрамига айланади. Шунинг учун ҳам республикамиз пойтахти Тошкентнинг юбилейга кўраётган тараддудига бошқа қардош республикалардан, жумладан Москва ва Ленинграддан келган мутахассислар актив кўмаклашмоқдалар. Бу халқларимиз ленинча дўстлигини ва ҳамкорлигини кўрсатувчи ёрқин мисоллардан биридир. Суратда: Тошкентда қад кўтараётган янги универмаг ёнидаги ер ости йўлини қуришда ишлаётган инженер О. Арафьев (ўнгдан иккинчи) бошлиқ ленинградлик 3-туннель қуриш отряди аъзолари.

М. Нуриддинов фотоси.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ҚЎЛЛАРИ РУЛДА, КЎЗЛАРИ ЙЎЛДА

Саидахон эри билан баслашиб қолди.

— Шоферликни орзу қилма, — деди Эргаш ака. — Рулда ўтириш сенларга ярашмайди. Кимнинг хотини машина ҳайдаяпти, сен ҳайдардинг?

— Аёлларнинг ҳам икки кўзи, икки қўли бор. Зеҳни ҳам кам эмас эркакларникидан, — оёғини тираб олди Саидахон.

Эргаш ака «али» деса, Саидахон «бали» деб тураверди. Шоферликка ишқи тушгандан кейин қийинда. Қўл қовуштириб уйда ўтиришга энди кимнинг тоқати бор дейсиз.

— Билганингни қил, — деди Эргаш ака пировардида. — Бугун бориб эртага қайтиб келмасанг деб ҳавфдаман.

Куз фасли эди. Саидахон эридан жавоб тегиши билан ҳужжатларини тўғрилаб дарҳол уларни олти ойлик шоферлар тайёрлов курсига топширди. Кўп ўтмай ўқишлар ҳам бошланди. Саидахон севган касби сирларини қунт билан ўрганабошлади. Назарий билими ошди, практик машғулотларни аъло даражада бажарди.

Мана энди ўқишлар тамом бўлганига ҳам уч йилдан ошиб қолди. Шу уч йилдан бери Саидахон Ўрта Осиё Халқ хўжалик кенгашининг Тошкентдаги биринчи автобазасида «ГАЗ-51» маркали юк машинасини бошқараяпти. Ишидан ҳамма хурсанд. Машинаси тиним билмайди. Авайлаб юргани учун бузилмайди ҳам. Агарда бирор ери хиёл шикастлангудек бўлса, жорий ремонтларини ҳеч қийналмай ўзи бажараверади.

Саидахон бир нарсага яхши одатланган. Юк ортиш ёки туширишга бордими, қараб ўтирмайди. Юкчиларга ёрдам беради, улар билан баб-баравар ишлайверади. Бу билан юк ташиш топшириқларини 1,5—2 баравар-га етказиб бажаришга эришмоқда. Шу кунларда автобаза ҳовлисига кирсангиз «Ҳурмат тахтаси»дан муносиб ўрин олиб турган Саидахон Ҳайдарова портретига ҳам кўзингиз тушади. У бирнеча йилдан бери шу фахрли ерда. Меҳнат ва ғайрат Саидахон расмини шарафлаб турибди, уни ҳаммага кўз-кўз қилмоқда.

Саидахон ҳар куни рулда. Эри ўйлаганидек, у ёмон шофер эмас, аксинча уддабурро, ўз касбига меҳр қўйган шоферлардан бўлиб чиқди. Ишига қараб туриб жасоратига қойил қоласан унинг. Оддий ўзбек аёли нималарга қодир эмас экан деб хаёлингдан ўтказасан шунда. Ҳа, энди ҳамма нарса келади улар қўлидан. Меҳнатда ҳам, ғайратда ҳам барча билан баробар аёлларимиз.

Н. АБДУФАТТОХОВ.

ҲАФТАЛИК ТАНТАНАЛАРИГА МАРҲАМАТ

Шу кунларда пойтахтимиз одатдагидан кўра гавжум ва гўзаллашган. Маданият ва истироҳат боғлари байрам либосида. Тошкентимизда яна бир катта байрам тантаналари бошланади. Бугун Ленин номидаги майдонда «СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги» байроғи кўтарилади.

Пойтахтимизга Иттифоқимизнинг ҳамма қардош республикаларидан, Москва ва Ленинграддан меҳмонлар келишган.

УНУТИЛМАС УЧРАШУВЛАР

Пойтахтимизга келган меҳмонлар — коммунизм иншоотларини бунёдга келтираётган коммунистик меҳнат бригадаларининг аъзолари, илғор ишчи ва хизматчилар, турли касб эгаларидир. Улар Тошкентнинг завод ва фабрикаларида бўлишади, меҳнаткашларимизнинг кундалик қаҳрамонона иши ва турмуши билан танишишади. Ватанимиз пойтахти — Москванинг шонли вакиллари Иттифоқда энг йирик тўқимачилик комбинатларидан бири бўлган Тошкент тўқимачилик комбинатига ташриф буюришади, Пушкин ва Тельман номли боғларда пойтахт меҳнаткашлари билан учрашади. Ленинградлик меҳмонлар эса республикамиз саноатининг тўнғичи Октябрь революцияси номидаги завод ҳамда «Таштекстильмаш» корхонаси коллективлари билан учрашиб, қизғин суҳбатда бўладилар. Улар ўзбек фанининг фахри бўлган ядро физикаси институтидаги илмий ишлар билан танишадилар. Шунингдек Киев, Минск, Олмаота, Тбилиси, Боку, Рига Ереван ва бошқа шаҳарлардан келган меҳмонлар экскаватор, «Ташкенткабель», трактор-йиғув, «Узбексельмаш» каби саноат корхоналарида ишчи ва хизматчиларнинг меҳмони бўлишади.

КУЙЛАР ЯНГРАЙДИ

Дўстлик ҳафталиги кунларида Тошкент театрлари, концерт заллари, очиқ эстрадалари ва майдонлардаги саҳналарда дўстлик куйлари янада баландроқ янграйди. Ҳафталик очилиш кунида таниқли артист ва чолғувчилар ижросида Свердлов номидаги концерт залида катта интернационал концерт бўлади. Бу концертда Москва, Ленинград, Киев ва Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларида яратилган дўстлик ҳақидаги куйлар ва қўшиқлар ижро этилади.

Куйлар-куйларга рақслар-рақсларга уланиб кетади. Дўстлик кечалари ва концертларида композиторларимиз томошабинларни ўзларининг янги қўшиқлари билан таништирадилар. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари эса янги программада концертлар қўйиб беришади. Киров номли паркда эса Фрунзе райони меҳнаткашлари қардош Тожикистондан келган Маяковский номли Душанба рус драма театрининг артистлари билан учрашадилар. Ҳамза номли, Муқимий номли, М. Горький номли театрларда эса қишки мавсумнинг дастлабки спектакллари намойиш қилинади.

ПОЙТАХТ ЭКРАНЛАРИДА

Дўстлик ҳафталиги — бу Иттифоқимиз киностудияларида яратилган ва ҳар бир кишининг эсида қоладиган энг яхши кинофильмлар кўриги ҳамдир. Бу кўрик меҳмонларнинг «Узбекфильм» киностудиясини бориб кўриши ҳамда Узбекистон кино санъати ходимлари билан учрашишдан бошланади. Шундан кейинги кунларда шаҳар қишки ва ёзги кинотеатрларининг экранларида барча қардош республикалар киносанъати ҳафталиги бошланади. Бу ҳафталик «Фестиваль» кинотеатрида 30 августда очилади. 7 кун давомида Москва, Ленинград, Киев, Тбилиси ва бошқа республика пойтахтлари киностудиялари яратган бадиий, хроникал ва илмий-оммабоп фильмлар кўрсатилади. 3 сентябрда эса «Фестиваль» кинотеатрида «Сен етим эмассан», «Баҳордан баҳоргача», «Бир ҳаётнинг икки номи» фильмларининг қаҳрамонлари, бу фильмларни яратган режиссёр ва актерлар билан учрашув бўлади. Ҳафталик мобайнида совет республикалари кино санъатининг «Оддий воқеа», «Севадими йўқми», «Балиқчи ўғли», «Ромео менинг ўғлим», «Тоғ марши», Ёшлик альманахи», «Орзу сари», «Сўнгги дюйм», «Актриса», «Шахсан маълум», «Биринчи кун», «Охирги кун» каби энг яхши намуналари, шунингдек жуда кўп бадиий, ҳужжатли-хроникал фильмлар намойиш этилади.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗГА КЕЛИНГ

Областимиз қишлоқлари, колхоз ва совхозларимизнинг кенг пахтазорлари ва маккажўхоризорларида ширин-шарбат боғлари ва тўкин полизларида ҳам меҳмонларнинг қишлоқ меҳнаткашлари, «оқ олтин» соҳибкорлари билан учрашувлари бўлади. Масалан, 1 сентябрь куни бир группа меҳмонларимиз «Узбекистон 40 йиллиги» колхозига бориб, қишлоқ хўжалик артели аъзолари билан, уларнинг ишлари билан танишадилар. Шундан сўнг меҳмонларимиз Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги донгдор «Политотдел» колхозида, «Қизил Узбекистон» колхозида бўладилар. Бу хўжаликларнинг дала меҳнаткашлари меҳмонларни шу кунда қилаётган ишлари билан таништириб, уларга эришган ютуқлари тўғрисида сўзлаб берадилар.

* * *

СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги кунларида ўтказиладиган дўстлик кечалари, оммавий халқ сайиллари, Иттифоқимизнинг йирик шаҳарларидан келган вакилларнинг пойтахтимиз меҳнаткашлари — ишчи-хизматчилар, олимлар, фан ва маданият арбоблари, пионер ва ўқувчилар билан ўтказиладиган учрашувлари — буларнинг ҳаммаси совет халқларининг ленинча дўстлигини яна бир бор намойиш қилади.

Байрам шодиёналари 5 сентябрда Ленин номидаги комсомол кўлида ўтказиладиган катта дўстлик карнавали билан тантанали равишда якунланади.

Дўстлик ҳафталиги тантаналарига марҳамат!

ҲАВАСКОРЛАРНИНГ ИЖОДИЙ КЎРИГИ

Шу йил сентябрь ойининг иккинчи ярмида Тошкентда республика ҳаваскор рассомларининг ижодига бағишланган катта кўргазма очилади. Республикамиз ва Узкомпартиянинг 40 йиллик юбилейига бағишлаб ташкил этиладиган бу кўргазмага республика Халқ ижодий уйининг тасвирий санъат бўлими ҳам қизғин тайёргарлик ишларини олиб бораяпти. Бу ерда яқинда икки ўқитувчи — ҳаваскор рассом Ғани Ашрапов билан Миржаъфар Мирзараҳимовларнинг шахсий ижодий кўргазмалари очилди.

Ғ. Ашрапов табиат ошиғи. У серқуёш Узбекистонимизнинг гўзал жамолини мадҳ этади. Тоғ сўқмоқлари, боғ гашти, сойларнинг сулув жилваси, қир-адрлар яшиллиги, дарё тўлқини унинг қалбига илҳом солган. Қатор асарларида ҳар фаслнинг кўркам манзаралари нозик бўёқларда ўз аксини топган.

Ҳаваскор рассомнинг асарларини томоша қилар экансиз, унинг «Чотқол дарёси», «Теракзор», «Хўжакент қишлоғи», «Манзара», «Оқшом пайти», «Тонг», «Паркда» каби қатор пейзаж ва этюдларидан зўр қониқиш ҳосил қиласиз. Бу асарларда қуёш, ҳаво, табиат манзаралари жонли бўёқларда усталик билан ёрқин ифода эттирилган.

М. Мирзараҳимов кўпроқ маиший темаларда қалам юритади. Унинг портретчиликка майли бор. Бу рассом ҳам чиройли манзараларни севади ва расмини чизади. Кўргазмада унинг «Водилда», «Қуёшли кун», «Фарғонадаги бир ҳовли», «Яшил водий», «Сўқмоқ йўл», «Автопортрет», «Езувчи Туйғун портрети» каби асарлари санъат ихлосмандларининг эътиборини жалб қилмоқда. Шу кунгача бу кўргазмани кўпчилик пойтахтликлар келиб кўришди.

Республика Халқ ижодий уйи санъат бўлими бундан ташқари яна қатор ишларни амалга ошираяпти. Ҳозир бу ерга турли жойлардан кўплаб ҳаваскорлар ўз асарларини юборишяпти. Ҳаваскор рассомлардан олмалиқдан техник И. В. Печуркин, янгийўллик бўёқчи П. Г. Коростелев, Чирчиқ шаҳридан инженер А. Н. Агладин, пенсионер С. Д. Руденко, конструктор В. Кривошеин, электрик Г. Бажажин, тошкентлик ҳайкалтарош Қ. Мирзаахмедовларнинг асарлари ҳаваскор рассомларнинг республика кўргазмасига тайёрлаб қўйилди.

А. ЮСУПОВ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

Л. ЖОНСОН—ПРЕЗИДЕНТЛИККА НОМЗОД

АТЛАНТИК-СИТИ. ТАСС мухбирлари **Г. Васильев** ва **В. Вашедченко** хабар берадилар: Демократик партия съезди мамлакатнинг ҳозирги президенти Линдон Б. Жонсонни бўлажак сайловларда АҚШ президентлигига номзод қилиб кўрсатди. Миннесота штатидан сайланган сенатор Губерт Хэмфри вице-президент лавозимига номзод қилиб кўрсатилди. Шу тўғридаги қарорлар съездда бир овоздан қабул қилинди.

Кеча кечқурун Атлантик-Ситига келган президент Жонсон Хэмфри номзодини таклиф этди.

Жонсон 32 йилдан буён АҚШнинг сиёсий ҳаётида актив қатнашиб келмоқда. Франклин Рузвельт президент бўлган йилларда Жонсон Америка конгресси вакиллар палатасининг аъзоси, сенатор, сенатда кўпчилик раҳбари, вице-президент ва ниҳоят мамлакатнинг президенти бўлди. Жонсоннинг сиёсий ҳаётда босиб ўтган асосий босқичлари ана шундай. АҚШ конституциясига мувофиқ, Жонсон ўтган йил ноябрь ойида, президент Кеннедини қотил отиб ўлдирганидан кейин, президент лавозимини эгаллади.

Жонсон номзоди кўрсатилиши муносабати билан Техас штатининг губернатори Коннэлли, Калифорния губернатори Браун ва сенатор Фулбрайт сўзлаган нутқларида демократик партия томонидан кўрсатилган номзоднинг давлат ишларида катта тажриба тўплаганлигини таъкидладилар. Нотиқлар съездда кўрсатилган номзодни характерлаш билан бирга республикачилар номзоди Голдуотернинг номини бир неча марта тилга олдилар ва уни масъулиятни сезмасликда ҳамда ўйлаб-нетиб турмай, шошма-шошарлик билан қарорга келишда айбладилар.

Вице-президент лавозимига кўрсатилган номзод Губерт Хэмфри АҚШ да демократик партиянинг энг либерал раҳбарларидан бири деб ҳисобланади. Қишлоқ хўжалик штати Миннесотадан сенатор қилиб сайланган 53 ёшдаги Хэмфри конгрессда кўп йил мобайнида аъзо бўлиб турди ва ҳозирги вақтда сенатдаги демократик кўпчилик раҳбарининг ўринбосаридир. У бир қанча энг муҳим қонун лойиҳаларини конгресс орқали ўтказишда, жумладан ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисидаги шартномани ва гражданлик ҳуқуқлари тўғрисидаги қонунни тасдиқлашда актив қатнашди. Хэмфри шу съездда Оқ уй топшириғига биноан, диксикратлар билан икки ўртадаги низони бартараф қилишда фаол қатнашди.

КОНГО (БРАЗЗАВИЛЬ) ПАРЛАМЕНТИНИНГ ФАВҚУЛОДДА МАЖЛИСИ

БРАЗЗАВИЛЬ, 27 август. (ТАСС). Конго (пойтахти Браззавильда) миллат мажлисининг раиси Леон Ангор «революциямизнинг душманларини суд қилмоқ учун» халқ трибунали тузишга даъват этди. Леон Ангор миллат мажлисининг фавқулодда йиғилишида нутқ сўзлаб, қўшни Конго (пойтахти Леопольдвильда) ҳукуматини Конгога (Браззавиль) қарши қўпорувчилик ҳаракатларида айблади.

Конго (Браззавиль) миллат мажлисининг фавқулодда йиғилиши қўшни Конгодаги (Леопольдвиль) воқеалар муносабати билан мамлакатдаги сиёсий аҳволни қараб чиқиш учун чақирилган эди.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

АНГЛИЯ

Дублиндаги бинокор ишчилардан 20.000 кишининг забастовкаси иккинчи ҳафта давом этаётир. Улар иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

«Бритиш найлон спеннерс» компаниясига қарашли Континолдаги корхоналарда ишчилар ҳамда Сандерлендаги «Остин» ва «Пикерсжилл» кемасозлик корхоналарининг электр пайвандчилари иш ташламоқдалар. Улар меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

Кересли шаҳридаги (Уорикшир графлиги) шахталардан бирида ишлаётган икки кончи — Жершем Жонс билан Жим Пирс забойда икки кечаю кундуздан кўпроқ туриб қолдилар. Улар иш ҳақини ошириш тўғрисидаги ўз талаблари қондирилмагунча ер сиртига чиқишдан бош тортмоқдалар.

АВСТРАЛИЯ

Монтерлар, қозончилар ва ғишт терувчиларнинг забастовкаси натижасида Австралиядаги энг йирик металлургия корхонаси бўлган «Брокен хилл» компаниясига қарашли Нью-касле заводида пўлат ишлаб чиқариш 60 процент пасайиб кетди. Ишчилар хавфсизлик техникаси бузилишига қарши норозилик билдирмоқдалар.

ПАНАМА

Панама шаҳрида ўқитувчиларнинг оммавий митинги бўлиб ўтди. Митинг қатнашчилари таълим системасини ва маориф ходимларининг аҳволини яхшилаш юзасидан чора кўришни маъмурлардан талаб қилмоқдалар. Мамлакатда ўзларининг билим олиш ҳуқуқларини ҳимоя қилиб чиқаётган студент ёшларнинг ғалаёнлари давом этмоқда. Чирики вилоятида бу ғалаёнлар айниқса кенг қулоч ёйди.

Макариос Бирлашган Араб Республикасига боради

НИКОЗИЯ, 27 август. (ТАСС). Кипр президенти Макариос ва ташқи ишлар министри Киприану Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир ва бошқа расмий кишилар билан музокаралар олиб бориш учун 28 августда самолётда Қоҳирага учиб кетажаги бу ерда расмий суратда эълон қилинди.

Суратда: Туркия самолётлари бомбардимони остида қолган кипрлик аёллар ва болалар. Эллас Пресс — ТАСС фотоси.

ФУТБОЛ

„ОЛТИН“ ОЧКОЛАР АРИФМЕТИКАСИ

Мамлакат чемпионатининг иккинчи группасида қатнашаётган командалар биринчи босқич ўйинларини тугатиш арафасида турибдилар. Ҳозир финалда қатнашадиган 12 та команданинг номини аниқ айтиш мумкин. Биринчи кичик группада Новосибирск шаҳрининг армия спорт клуби командаси ёки Риганинг «Даугава» футболчилари, иккинчи кичик группада Тбилиси темирйўлчилари ёки Запорожьенинг «Металлург» командаси финалга чиқадими деган савол ишқибозларни ҳаяжонлантирмоқда. Негаки, турнирда бўладиган мана шу кичик ўзгариш финалчиларнинг «олтин» очколари запасини анча ўзгартириб юбориши мумкин. Агар еттинчи ўринда армия спорт клуби футболчилари қолса «Авангард» ва «Локомотив» (Челябинск) коллективлари группамизда 14 тадан очко тўплаган пешқадамлар бўлиб финалга кирадилар. «Пахтакор» ва «Жальгирис» эса 12 тадан очкога эга бўлади. Ригаликлар фахрли еттинчи ўринни оладиган бўлсалар, харьковликлар 12, Челябинск футболчилари 13 очко билан қоладилар. Ригаликларнинг муваффақияти «Черноморец», «Жальгирис» командаларига 2 тадан, «Пахтакор»га эса битта қўшимча очко беради. Мана шунинг учун ҳам индинга бўладиган «Даугава» — «Волга» (Калинин) матчини ҳамма ҳаяжонланиб кутади.

Иккинчи кичик группада еттинчи ўрин масаласи деярлик ҳал бўлган дейиш мумкин. Тбилисининг «Локомотив» командаси Волгоградда бўладиган мусобақада лоақал дуранг натижага эришса кифоя, еттинчи ўринда мустаҳкамланиб қолади. «Металлург» футболчилари эса Таллинда бўладиган матчда жуда катта ҳисоб билан ғалаба қилган тақдирдагина грузин футболчиларига тенглашишлари мумкин, лекин ундан ўзиб кетолмайдилар. Шунинг учун ҳозироқ иккинчи группадан финалга чиққан етти кучли командани — «Пахтакор»нинг бўлажак рақибларини таништириш мумкин. Булар Одессанинг армия спорт клуби командаси, Москванинг «Локомотив» футболчилари, Қарағанданинг «Шахтер», Ереваннинг «Арарат», Львовнинг «Карпати», Воронежнинг «Труд», ҳамда Тбилисининг «Локомотив» футболчиларидир. Одессаликлар мавсум бошидан буён пешқадамликни мустаҳкам эгаллаб олиб финалга ҳаммадан кўп — 16 очко билан келдилар. Москванинг тажрибали «Локомотив» командаси 14 та финал очкоси тўплади. Қарағанда футболчиларида ҳам шунча очко бор. «Арарат» 13, «Карпати» 11, «Локомотив» (Тбилиси) 10 очко йиққан.

Дастлабки ҳисоблардан кўриниб турибдики, финалда «А» классининг биринчи лигасига чиқиш учун курашувчилар бор-йўғи 2—3 очко фарқ билан ҳал қилувчи ўйинларни бошлаб юборадилар. Ҳамшаҳарларимиз пешқадамга етиб олиш учун астойдил курашишлари керак бўлади.

31 августда бўладиган сўнгги икки ўйин олдидан турнир жадвалида аҳвол қуйидагича:

	Ў.	Т.	О.
«Авангард»	24	30—17	30
«Черноморец»	24	27—21	29
«Жальгирис»	24	30—26	29
«Заря»	24	25—14	28
«Локомотив» Ч.	24	26—21	26
«Пахтакор»	23	35—24	25
«АСК» Н.	24	22—25	24
«Даугава»	23	23—22	23
«Кубань»	24	21—21	23
«Волга» К.	23	21—26	19
«Динамо» Л.	24	20—27	19
«Строитель»	23	20—36	19
«Энергетик»	24	14—34	14

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

АЖОЙИБ КАШФИЁТЛАР

ЧЕКИШГА ҚАРШИ ПИЛЮЛА

Югославияда яратилган махсус пилюлалар кишини чекиш одатидан халос қилади. Пилюлалар составида томоки таркибидагига ўхшаш модда бор. Чегараланган дозаларда бўлган тақдирда бу модда кишига зарар етказмайди. Препарат кишида томоқи ва унинг тутунига нисбатан кўнгилсизлик пайдо қилади. Таблеткаларнинг таъсири 100 чекувчида синаб кўрилди. Улардан 70 га яқини тез кунда чекишни тарк этди.

САМОЛЁТЛАРДА ТЕЛЕВИЗИОН КАМЕРАЛАР

Авиация йўловчилари учун яна бир қулайлик: Япония пассажир самолётларида телевизион приёмниклар пайдо бўлди. Самолёт кабинасида транзисторларга тўртта телевизор ўрнатилди. Эшиттиришларни 4 минг метр баландликда учиш вақтида кўриш мумкин бўлади.

ОРГАНИЗМ ИЧИДА РАДИО

Қуённинг оёғидаги мускулатурани тадқиқ қилиш учун АҚШда миниатюра радиопередатчик ва симоб батареяси ясалди. Жонивор ҳаракат қилган вақтда нерв ва мускул тўқималарида пайдо бўладиган электр импульслари передатчикнинг частотасини созлаб туради. Частота эса зарур информацияни ташқарига узатади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИЗОР

29 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Хайр, пионер ёзи** (мактаб ўқувчилари учун). 17.30 — **Менинг Тошкентим** (ҳужжатли фильм). 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.30 — **Дўстлар қучоғида** (СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги муносабати билан). 19.00 — **СССР халқлари дўстлиги ҳафталигига бағишланган дўстлик митинги ва байрам концерти** (Свердлов номли концерт залидан).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/VIII да **Фауст**, 30/VIII да кундуз **Русалка**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/VIII да **Гамлет**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — **Катта концерт**, 30/VIII да **Нурхон**.

ГОРЬКИЙ НОМЛИ ПАРКДА (ёзги театр) — Татар академик театри гастроллари — 29/VIII да **Кузги аччи елларда**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Командир арзандаси — «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Темирчи байроғи — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 да).

Актриса — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 да).

Почтальон эшик қоқди — «ИСКРА», (кундуз ва кечқурун).

Крепостной актриса (эрталаб соат 10 да), **Фанфан-Тюльпан** (кундуз ва кечқурун) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Қара, йўл кўринади — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

«Ёшлик» альманахи — «СПУТНИК» (кеч соат 10 да), «МОСКВА» (кундуз 12, кеч 6 ва 8 да).

Рокко ва унинг биродарлари (1-залда кундуз ва кечқурун), **Униси бўлмаса, буниси** (кеч соат 8 ва 10 да) — «СПУТНИК».

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ярим ва 10-10 минутда)

Туманда отилган ўқ — «ОКТЯБРЬ».

Бедарак кетган — «ВАТАН».

Командир арзандаси — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.

Оқ карвон — ТЕЛЬМАН номли, ПУШКИН номли.

Бирга бўлганимиздагина — «УДАРНИК».

Шайтон ва ўн насиҳат — 1 МАЙ номли.

Тоғдаги застава — «ШАРҚ».

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

29 августда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Шукрулло асари

ХАТАРЛИ ЙЎЛ

3 парда, 5 кўринишли **драма**.

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Шариф Қаюмов**, рассомлар — **Ҳ. Икромов** ва **Л. Конрад**.

Спектакль кеч соат 8 да бошланади. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

30 августда

катта концерт

Концертда: СССР халқ артистлари **Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Галия Измайлова, Саодат Қобилова**, Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Жамол Низомхўжаев, Михаил Давидов, Клара Юсупова, Гулнора Маваева, Раҳим Исахўжаев, Авнер Бараев**, солист **Эргаш Йўлдошев** ва халқ чолғу ансамбли қатнашади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ДЎСТЛИК ҲАФТАЛИГИНИНГ ЎТКАЗИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

29 августдан 5 сентябргача соат 17 яримдан КАРЛ МАРКС КУЧАСИДА

(Революция скверидан В. И. Ленин номли майдонгача бўлган участкада)

транспортлар қатнамайди

Шу муносабат билан **1, 9, 19, 20, 23, 24, 28-автобуслар** «Правда Востока» кўчасидан қатнайди.

10-автобус Энгельс, Братск, Ленин кўчалари бўйлаб ва кейин ўз маршрути бўйича юради.

48-автобус Ленинград кўчасидан қатнайди.

«Ташгоравтотрест».

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 11847. ИНДЕКС 64695. Нашр. № 1829.